

Mūsų Obalsis:
Už Progresą, Taiką ir
Demokratiją!

WILNIS

"Valdžia žmonių, žmonėm ir
per žmones lai neišnyks
nuo šios žemės".
—ABRAHAM LINCOLN.

VOLUME XXI, NO. 239.

TREČIADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 9 D., 1940 M., CHICAGO, ILLINOIS.

KAINA TRYS CENTAI

KASDIENA...

H. G. Wells.
Diplomatija.
Kaip Atsikeitė.
Pigus Politikieravimas.

Žymysis anglų istorikas, filozofas, rašytojas H. G. Wells, atvykęs į New Yorką pareiškė, jog išlaikymui civilizacijos būtina Amerikai, Anglijai ir Sovietų Sąjungai susitarti bendrai veikti.

Už Anglijos ir SSSR nesustatimą jis kaltina savo valdžią.

Maskvoje eina pasitarimai Anglijos ir Amerikos ambasadorių su Sovietų užsienio reikalų komisariatu.

Londone kalbasi SSSR ambasadorius Majskis su Anglijos užsienio ministru.

Washingtono Sovietų ambasadorius Umanskis atnaujino pasitarimus su Sumner Welles.

Sakoma, šį sykį konferencijos gerus rezultatus žada.

"Asis" (Vokietija-Italija-Japonija) irgi nori sutarties su SSSR. Jie siūlo Sovietams Bosforus ir "Itekėms sferas" Irane iki Persų įlankos, o tai reikšia — kelią į Indijos Okeaną.

Kiti gi kalba apie pavidimą SSSR globali Mandžūrijos ar geros jos dalies.

E. A. Mowrer (Chicago Daily News) askina, jog Amerikos ir Sovietų interesai Tolim. Rytuose eina paraleliai. Nežinrint, kad kai kas Valstybės Departamente ir kitur piktnai prieš SSSR musiečių, dabar būtina sutikti su Sovietais pagrindinis, nes kitaip atmušti Japonijos imperiaлизno užmačius vargiai galima.

Kaip jau priminė šioj vietoj minėjau, Japonijos vyriausybė, taip skelbė Tokio radijas, prisiminusi Sovietų Sąjungą "valdymui Azijos".

Ir gerumėlis ju! Kiek "talkininkų" Sovietų Sąjunga gauna.

Tai persikeitė viskas. Atmenate, po Munchio, kai Chamberlainas vietoj išdavytės valnikavosi taikos laurais, kaip entuziastingai jie ignoravo SSSR. Tik po Suomijos karo, kai SSSR parodė tik dalį savo jėgos, kitoms gaidoms uždaunaioti ir Berlyne, ir Londone ir kitur.

Karl von Wiegand, Hearsto laikraščio žurnalas, rašo, jog popiežius manęs kreipėsi prieš Amerikas ir SSSR dėl taikos. Vatikanas bijo, kad karas per žiemą atnešas badą, o badas gali priversti prie sukilimų.

Delto jis nori taikos pirm žiemai ateisiant.

Idomu, jog kuomet lietuvių klerikalai kiek drūti saukia, kad "Stalinus su Hitleriu eina", tai Vatikanas, jei tikėti p. Wiegandui, visai kitaip į dalyką žiūri. Vatikanas pripažįsta, kad Stalinas turi teisę tvirtinti, jog SSSR neutraliai laikosi, nes ji neremia Vokietijos orlaiviams ir tankom, nebet kitais ginklais. Paruošia tik maisto ir kitų reikmenų, bet kiek atlieka nuo savų reikalavimų.

Republikonų bankete Chicagoj Mikas Vaidyla, "Sandaros" redaktorius pareiškė, jog sekė jai, smulkūs biznieriiai, visi su juo stoja už p. Wilkie. Žinoma, jis neatsiklausęs biznierių "atidavė" juos ponui Wilkie.

Demokratų bankete gal Rooseveltui juos atiduos.

A. Rypkevičius, "Naujienu"

USA Ragina Piliečius Grįžti Iš Azijos

ANGLIJA ATIDARYS BURMA KELIA

KELIO ATIDARYMAS GALI ATSLIIEPTI Į AMERIKOS IR JAPONIJOS SANTYKIUS

Tokio, spalio 8.—Anglija pranešė Japonijai, kad jiniai neketina atnaujinti Burma kelio sutartį ir kelias atidarys trafikui, kai sutarties terminas išsibaigys spalio 17 dieną.

Burma kelią Anglija uždarė trys mėnesiai atgal. Kelio uždarymas skaudžiai atsiliepė į Kinijos apsigynimą, nes tuo keliu kinai parsigėbendavo iš Jungtinių Valstijų karinės medžiagos.

Anglija teisiškai sutarties atnaujinti negalinti dėlto, kad japonai nepasirūpino su kinais susitakyti, kaip to reikalauja kelio sutartis.

Dėl neatnaujinimo sutarties japonai kaltina Jungtines Valstijas ir skaito "pirštines sviedinį" ir trilypės karinės sąjungos veidą.

Japonų valdžia duoda suprasti, kad kelio atidarymas neigiamai atsiliepė į Jungtinių Valstijų ir Japonijos santykius. Japonai mano, kad anglai atsiskos sutartį atnaujinti Washingtono spaudžiamai.

Atidarymas Burma kelio svarbus Amerikai pirkybos atvėrimui su Kinija. Japonai atsiskind valdžios pareigūnai pareiškė, kad Japonija turinti milžiniškus rezervus karinės medžiagos ir karinei medžiagai gaminti išteklų. Japonai esą numatė, kad reikišią susikirsti su Amerika, tai pirkosi Amerikoje karinės žaliavos ir amunicijos su ginklais kiek tik galėjo gauti.

PETAINO REZIMAS ARESTUOJA SAVO PRIEŠUS SYRIJOJ

JERUZOLIMAS. — Iš Beiruto ein gauta autentiški pranešimai, kad francuzų slegamoj Syrijoj Petaino šalininkai masiniai areštuoja gen. de Gaulle šalininkus. Sakoma, viso sureštuota 600 žmonių.

Subartas Berniukas Pasikorbė Mokykly

Canton, Ill.—Aštuonių metų Loyol Widger atstaus pasikorbė mokyklos draabužių kambaryje.

Mokyklos viršininkas pasakoja, kad berniukas buvo mokyklos subartas ir iš klasės pasijustus pastovėti draabužių kambaryje. Veikiausia subartimo berniukai buvo perdagut ir dėlto, visiems išėjus iš mokyklos, jisai pasikorbė.

biznio menadžeris, tą patį pareiškė už "N-ny" štabą ir skaičiuotojas, nors LSS "centralinė kuopa", tai reikšia "Naujienu" štabas, jau padarė pareiškimą už Rooseveltą.

Tai pigus politikavimas, kad gauti kiek "tepalo" iš politikierų.

V. Andriulis.

Pietų Amerikos respublikų armijų viršininkai svečiuojasi Jungtinėse Valstijose.

Virš Berlyno Nukauta 22 Anglų ir 8 Vokiečių Lėktuvai

New York, spalio 8.—Anglų lėktuvai šįnakt dvim atvejais puolė Berlyną. Per abu sykiu puolimas užsitéė 4 valandas ir 42 minutes. Taip praneša New Yorko žinių šaltinių korespondentas iš Berlyno. Bombardavimas, anot korespondento, buvęs už vis pikčiausias. Daug berlyniečių užmušta ir sužeista. Daug sandėlių sugriauta ir gelbekių išardyta. Keliuose miestuose išlipė mūstolingai gaisrai, bet gaisrininkų komandų greitai sukontroliuoti.

Vokiečių komunikatas anglų puolimą patvirtina. Sako, abiem atvejais anglai buvę atmušti su mūstoliais, paliekant 22 savo lėktuvus. Vokiečiai netekę aštuonių savųjų.

Vokiečiai Nustatė Francuzijos Armiją

Viehy.—Sulig vokiečių valdžios nustatymu, neokupuotos Francuzijos armija bus nedidesnė kaip 105,000 kariavijų ir karininku. Ta armija susidarys iš 5 divizijų pėstininkų, 1 divizijos raiterių (vietoj tankų dalinių) ir 1 divizijos broniruotų dalinių.

Verstinas kariavivimas panaikintas. Armija turės susidaryti iš liuosonirų rekrutų 12 metų terminu. Petaino tvirtinimu, pasirašant mūšio paliaubų francuzai turėjo 60 divizijų kariavijų prieš vokiečių 150 divizijų. Bet pradžioje karo francuzai turėjo per 100 divizijų.

PARYŽIUS.—Okupacė nazij administracija Paryžiuje paskelbė Berlyno valdžios dekretą, kuris griežtai draudžia žydam sugrįžti į okupuotą Francuziją. Tik kažin ar tokiš dekretas reikalingas? Juk sunku tikėtis, kad žydai norėtų sava valia patekti į nazijų valdomą teritoriją.

VANCOUVER, B. C.—Vykdamas į Ottawa naujais Japonijos ministrais Kanadij, Seioiro Yashizava pareiškė, kad į Jungtinių Valstijų sulaikymą geležies reaguojau visi japonai. Tas japonų milijonierų klasos narys mano, kad Amerikai nepriderėjo sulaikyti geležies pardavimą.

SMULKIOS ZINIOS Rumunijos Darbininkai Streiku Reikalauja Pakelt Uždariusius

WASHINGTON, spalio 8.—Valstybės departamentas svarsto ataukinimą Amerikos marinių iš Kinijos miestų, japonų okupuotų.

WASHINGTONAS.—Vokiečiai ir Lenkijai adresuojamų laisvų negabėn per Ramųjį vandenyną ir Sovietų Sąjungos teritoriją, kaip iki šiol darė. Vokiečiai ir jos okupuotiems kraštams siunčiamus laiškus po senovės gabens Atlanto vandenyną, kur veikia Anglijos cenzūra.

WASHINGTONAS, spal. 8.—Anglijos ambasadorius lordas Lothian kalbėjosi su prez. Rooseveltui Tolimų Rytų krizio klausimu. Pasikalbėjimo turinys laikomas slaptu.

WASHINGTONAS, spal. 8.—Karo ir laivyno sekretoriai, o su jais ir teisingumo departamentas, kaip įmanymai gina "juodojo lakšto" įstatymą. Tas įstatymas atkreiptas prieš darbo umijas ir ypatingai kolektyves derybas.

LONDONAS, spalio 8.—Anglų bombarduodami Berlyną sugriovė tris elektros fabrikus ir suardė karinį aerodromą.

Naziai Įkalnio 100 Žymjų Olandų Kersindami už Savuosius

Amsterdam.—Kersindami dėl suėmimo nazijų olandų kolonijose, ypač Rytų Indijose, Berlyno įsakytai agentai suėmė 100 žymjų olandų okupuotą Olandiją.

Suimtuji tarpe yra keli industrialistai, bet didžiūmą tai valdžios partijų lyderiai ir parlamento atstovai ir žinomi inkytojai.

KVIETIS ITALUS SUMUST FRANCUZUS LAKUNUS

LONDONAS.—Gen. Gaulle žiniomis, trys skadronai Italų lėktuvų pastoję kelią 8 francuzų lėktuvam, iš Morokkos lėkusiems į Gibraltarą prisidėti prie laivo ir visus juos nukirto. Italus kvieči į pagalbą Petaino režimas, kai sužinojo, kad burs lakunų tariasi atsimesti nuo Ychi valdžios.

Rumunijos Darbininkai Streiku Reikalauja Pakelt Uždariusius

Bucharestas, spalio 8.—Anglies kasyklose, aliejaus laukuose ir viršutiniuose fabrikuose darbininkai paskelbė streiką. Nors streikai atrodo paskiri, bet nedaug ko reikia, kad susilietų ir viršų generaliu streiku.

Streikierių reikalavimai grynai ekonominiai. Anglies ir aliejaus darbininkai reikalauja pakelti uždarbius ant 50 procentų, kad pasiekti iškilusias pragyvenimo reikmenų kainas. Angliakasiai reikalauja pakeltimo 100 procentų.

Paštinė gen. Antonescu valdžia išaukė prieš streikierius kariuomenę. Pasekėję, tu daugelyje vietų įvyko aštrių susirėmimų ir demonstracijų. Streikai plečiasi.

Vokiečiai Nesiuntė Kareivijų Rumunijon

Berlynas, spalio 8.—Valdžios atgriztuoti šaltiniai praneša, kad Vokietija nesanti pasiusintų į Rumuniją kariavijų, kaip užsieniuse kursuojamos žinios sako.

Hitleris esą pasijusių "pavyzdinę" armiją Rumunijon, bet tos armijos užduotis esą būsianti padėti rumunam perorganizuoti jų armiją. Kitokios armijos Hitleris esą nesitaria siųsti Rumunijon.

Jaunas Našlys Atsisteis Skolas ir Paskui Pats Nusižadė

CARLSBAD, N. M.—Robert Miller, 27 metų našlys, iš galiesčio ir sievartuo šiomis dienomis nusižadė.

Bet pirma negu išgėrė stiprių nuodų, jaunas našlys atsilgino skolas, likvidavo bižno reikalus ir nusipirko kapinėse sklypą šalimais palaidotos savo žmonos.

VOKIETIS LAKUNAS PABEGE IS ANGLŲ NELAISIVES

LONDONAS.—Iš belaisvių stovyklos vakar dieną paspruko vokietis lakunas belaisvis. Paspruko lakuno uniformoje.

AMERIKOS VALDŽIA DEDA PASTANGAS SUSITARTI SU SOVIETŲ SĄJUNGA

Konfliktas su Japonija Esą Gali Iškilkti Bile Kada, Sako Aukšti Valdžios Pareigūnai

Pataria Amerikečiam Vaziuoti Namu Dabar, Kol Dar Esą Galima

Krizis Azijoje Verčia Ameriką Artintis Prie Sovietų Sąjungos

WASHINGTONAS, spalio 8.—Anglijos ambasadorius lordas Lothian pranešė valstybės departamentui, kad kelionę į Angliją atideda neribotam laikui. Taip jam daryti patarusi Anglijos valdžia, nes mano, kad Tolumuose Rytuose bręsta krizis.

WASHINGTONAS, spalio 8.—Valstybės vice sekretoriai Sumner Welles atkartotinai prašant, Sovietų Sąjungos ambasadorius Konstantinas Umanskis vakar vakare atvyko į valstybės departamento rumus ir per pusvalandį su juo pasikalbėjo.

Washingtonas, spalio 8.—Valstybės departamentas įsakė pasiusintybėm paraginti Amerikos piliečius, be rimtos priežasties esamus Tolumuose Rytuose, nevilkimant grįžti namo, o kuriems bižno reikalai neįstyt greitai išvažiuoti, tai kad bent savo šeimas, moteris ir vaikus išlygtų.

Diplomatinių sluoksnių priduo dia didelės svarbos Umanskio Welleso pasimatymui. Išvykimas iš rumų Umanskis nepadarė jokio pareiškimu spaudai. Vėliau vice-sekretorius Welles korespondentams sakė, kad jisai ir Umanskis kalbėjosi klausimais iškeičtas dar praėitį vasarį ir davė suprasti, kad Jungtinės Valstijos norėtų pereiti prie naujų klausimų.

Pasiusintybėm valstybės departamentas potarė paaukinti tagūnamiem piliečiam, kad "sis laikotarpis nenormalus ir geriau būtų, kuriem galima, kad pasiskubintų grįžti namo."

Kaip žinia, pirmu kartu Welles buvo pasikvietęs Umanskį pasitarti praėitį liepos mėnesį. Po to pasitarimo Umanskis apsilankė valstybės departamente tik rugpjūčio pabaigoje ir dalar.

Japonijos ambasadorius Kenzuke Horinouchi atvyko į valstybės departamentą ir sutarė pasimatyti su sekretorium Cordell Hull.

Anglijos ambasadorius ilgai konferavo su sekretorium Hull ir sutarė pasimatyti su prezidentu Rooseveltui, kad "smulkiemingiau aptarti Tolimų Rytų situaciją."

Taip jau pakviestas su prezidentu pasimatyti Ramiojo vandenyno karinio laivyno komandierius admirolas James O. Richardson. Valdžios rūmuose visų pripažinta, kad padėtis Tolumuose Rytuose "pavojingai rimta."

Esama patikimų duavimų, kad didžiūna valstybės departamento pareigūnų stoja už būtiną susitarimą su Sovietų Sąjunga. Norimieji susitarti priekolyje stovė vice-sekretorius Wells.

Taip jau pakviestas su prezidentu pasimatyti Ramiojo vandenyno karinio laivyno komandierius admirolas James O. Richardson. Valdžios rūmuose visų pripažinta, kad padėtis Tolumuose Rytuose "pavojingai rimta."

Tuščias Lagaminas Sulaikė Prezidento Roosevelto Traukinį

HUDSON, N. Y.—Prez. Roosevelto traukinys tuoj laiką buvo sutalpytas stolyje, kuomet gauta žinia iš Barrytown miestelio, kad netoliese Tostėlio stoties po geležiko tiltu pastebėta kas tai tokios įtartinio.

Praėitį Savaitę Anglijai Neteko 15-kos Prekybinių Laivų

HUDSON, N. Y.—Prez. Roosevelto traukinys tuoj laiką buvo sutalpytas stolyje, kuomet gauta žinia iš Barrytown miestelio, kad netoliese Tostėlio stoties po geležiko tiltu pastebėta kas tai tokios įtartinio.

LONDONAS.—Per praėitį savaitę vokiečių submarinai nuskandino 15 Anglijos prekybinių laivų, kurių bendras tonazžas siekia 72,377 tonus.

Norman Thomas Nori Pasimokinti iš Hitlerio

CLEVELAND, O.—Menševikių partijokės prezidentinis kandidatas Norman Thomas esą kalbėdamas pabrėžė, kad "ne viskas bloga, ką Hitleris daro."

Savaitę prieš tai vokiečiai nuskandino 151,000 tonų Anglijos laivų.

Ypač jam patinka Hitlerio metodai, kuriems jisai "sudarė politinį ir karinę mašiną," kurių pajėgumo dėka vokiečiai pasėlimingai laikosi kare.

VOKIETIŲ IR ITALŲ AMBASADORIAI ISVYKO IS ANKARO

ANKARA.—Vienu sykiu iš vienu traukiniu vakar išvažiuo iš Ankaros, Turkijos sostinės, Vokietijos ir Italijos ambasadoriai.

ANKARA.—Vienu sykiu iš vienu traukiniu vakar išvažiuo iš Ankaros, Turkijos sostinės, Vokietijos ir Italijos ambasadoriai.

ANKARA.—Vienu sykiu iš vienu traukiniu vakar išvažiuo iš Ankaros, Turkijos sostinės, Vokietijos ir Italijos ambasadoriai.

CHICAGOJ IR APIELINKEJ giedra ir truputį šilčiau. Saulė teka 5:56, leidžiasi 5:19.

ORAS

LEIDIMAS TSB VALSTYBINE BIBLIOTEKA

721272

"VILNIS" (The Surge)

LITHUANIAN LABOR DAILY Published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada, and South America one year \$3.50; six months \$2.75; Chicago \$7.50; six months \$7.75; foreign countries \$8.00; six months \$4.00. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in the city of Chicago, 1 year \$2.00; 1/2 yr. \$1.00; outside of Chicago, 1 yr. \$1.50 half year 75c.

Advertising rates on application 3116 South Halsted Street, Chicago, Ill. PHONE, VICTORY 1455 Entered as second class matter September 28, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Vel Tariasi

Iš Washingtono praneša, kad Sovietų Sąjungos ambasadorius Umanskis vel tarėsi su valstybės sekretoriaus pavaduotoju Sumner-Welles. Tiems pasitarimams, kurie per kelis mėnesius buvo nutrukę, pridudama daug reikšmės. Jie ypač reikšmingi šiuo laiku, kada daugelį gąsdina Japonijos, Vokietijos ir Italijos pasirašyta sutartis, atkreipta prieš Ameriką.

Matyt, kad Amerikos valstybės vyrai supranta, kokia svarbi yra Sovietų Sąjungos rolė tuose įvykiuose, kurie bręsta Pacifike. Tie, kurie stoja už geresnius, draugiškesnius santykius su Sovietų Sąjunga, jaučiasi, kad jų pozicija žymiai sustiprėjo. Išdidus ignoravimas Sovietų Sąjungos, kuo yra nusikaltes pats Sumner Welles, pačiai Amerikai yra labai žalinga politika.

Jau pirmiau buvo pranešta, kad Amerikos ambasadorius Maskvoje taip pat rodo nepaprastos iniciatyvos. Aišku, kad jis veikia sušlyg instrukcijų, kurias gauna iš Washingtono.

Jeį prie to pridėt žinias apie Sovietų Sąjungos ambasadoriaus Maiskio konferencijas su Anglijos užsienio ofisu, tai susidaro paveikslas labai intensyves diplomatines akcijas. Ir Londonas ir Washingtonas pradeda suprasti, kokią didelę reikšmę turi Sovietų Sąjunga.

Lietuviški atžagareiviai dėl tyrių bando prasišiepti, kad "Sovietų Rusija vel bando save parduoti" ("Sandara" nr. 39). Tai žopelių insinuacija, kurie dėl savo smulkų smetonlaiziškių išrokvimų labai norėtų, kad santykiai tarpe dviejų galtingiausių valstybių būtų kuo prasčiau.

Bet jų balsas yra balsas šaukiančių tyruose. Jie neturi jokios menkiausios teisės kalbėti Lietuvos vardu. Veliu ar anksčiau Washingtono valstybės vyrai suprass, kad Baltijos valstybių nusitarimas prisidėti prie Sovietų Sąjungos yra jų pačių dalykas ir kad niekas iš šalies joms negali padikuoti gražinti tose valstybėse kapitalistinė santvarka.

Pelnagrobiai

Asmenims, kurie redaguoja darbo unių organus, Federated Press pasiuntė užklaismus, ką jie mano apie valdžios politiką sąryšį su korporacijų pelnais iš valdžios karinių užsakyimų. Klausimas buvo pastatytas taip: Ar kongresas ir valdžia užtenkamai rupinasi, kad korporacijos nesidarytų per daug pelnų iš nacionalio apsigynimo?

Apklausinėta daugiau kaip šimtas redaktorių. 82 nuosimčiai atsakė, kad valdžia ir kongresas nededa užtenkamai pastangų ir kad korporacijų pelnai pernelyg dideli. Tik vienuolika nuosimčių pasisakė už valdžią ir kongresą. Visat mažas redaktorių skaičius pasisakė neturi tuo klausimu savo aiškios nuomonės.

Amerikos darbo pnių spauda teisėtai piktnašis pelnagrobiais, kurie sakosi esą patriotai, bet kuriems daugiau niekas nerupi, kaip tik pelnai. O valdžia ir kongresas neuždeda jiems apynasrio.

Daugiau kaip du trečdaliai redaktorių pasisakė už tai, kad amunicijos, laivų ir lėktuvų budavojimo įmonės būtų nacionalizuotos. Butų daug geriau, kad tas įmonės pati valdžia kontroliuotų. Tuomet ga-

lima būtų sutaupinti milijonus ir milijonus dolerių.

"The Independent Weekly" (Amerikos Darbo Federacijos laikraštis, Mattoon, Ill.) redaktorius Everett Henne rašo: "Deveni tukstančiai dolerių už lėktuvo motorą yra biariau negu išdavystė."

Pasisakydamas už tų įmonių nacionalizaciją R. R. Cooley, redaktorius San Francisco "Labor Herald" rašo: "Šalies apsigynimas juk nėra menkesnis reikalas, negu Post Ofisas." Jei valdžia kontroliuoja pašto aparatą, tai kodėl negali kontroliuoti amunicijos ir lėktuvų gamybą?"

Redaktorius "Southern News Almanac" (Birmingham, Ala.) rašo, kad Wall-stritas pavedė Amerikos iždą saviems kapitalistams.

Iš vienos pusės nežmoniški korporacijų pelnai, o iš kitos pusės dešimtis milijonų bedarbių!

Anglija ir Japonija

17 dieną spalio pasibaigia sutartis, kurią padarė Anglija su Japonija dėl taip vadinamo Burmos kelio. Tuo Burmos keliu revoliucinė Kinijos valdžia gaudavo nemažai karinės medžiagos. Japonams labai rūpėjo, kad tas kelias būtų uždarytas ir Anglija jį sutiko uždaryti iki 17 dienos spalio.

Anglijos ambasadorius Japonijai praneša, kad nuo 17 dienos spalio tas kelias vėl bus atidarytas. Anglija atsisako prastę sutartį. Dėl to Japonija labai įsirdo, o Kinija nudžiugo.

Galima laukti, kad santykiai tarpe Japonijos ir Anglijos dar labiau pablogės. Bet šių atvejų Anglija parodė stipresnį negarbiškumą.

Japonija griežtai priešinga, kad bile valstybė remtų Kiniją. Sovietų Sąjunga su tuo japonų reikalavimu niekadoms nesiskaitė. Bet Anglija, ligi šiol, perdaug jau nuolankavo Japonijai ir todėl jai tokie dideli ragai užaugo.

Jei Anglija laikysis stipriau ir daugiau padės Kinijai, tai ji padės pati sau.

Lion Feuchtwanger

Džiugu, kad garsus rašytojas Lion Feuchtwanger pabėgė iš francuzų koncentracijos stovyklos ir jam pasisekė laimingai pasiekti Ameriką. Bent dabar jisai esąs užtikrintas, kad nepateks į hitlerinų nagus. Lion Feuchtwanger turėjo apiešti Vokietiją, kuomet ten įsigalėjo rudmarškiniai. Nuo to laiko jis gyveno tai Francuzijoje, tai Sovietų Sąjungoje. Budamas Sovietų šalyje jis turėjo pasikalbėti su J. Stalinu. Visi jo veikalai išversti rusų kalbon.

Karo pradžioje Francuzijos valdžia sugrudo iš Vokietijos pabėgusius anti-nazius ir koncentracijos stovyklas. Ten buvo daug žymių rašytojų, artistų ir šiaip jau visuomenės veikėjų. Kuomet Vokietija įsiveržė į Francuziją, politinių emigrantų padėtis dar labiau pablogėjo. Vėliausiu laiku jiems grėsė tiesioginis pavojus pakliūti į Hitlerio nagus. Daugelis gal ir pakliuvo, nes maršalo Petaino valdžia taip pat su neapykanta žiūrė į tuos kovotojus už demokratiją.

Gyvenimas koncentracijos stovyklose buvo pasibaisėtinas. Apie jokiais sanitariskais ir higieniskais sąlygas nebuvo nei kalbos. Susisiekti su išlaikiniu pasauliu taip pat nebuvo galima.

Lioną Feuchtwangerį "kidnapino" vienas jo prietelis amerikietis, kuomet jis gavo leidimą išeiti iš koncentracijos stovyklų pasimaudyti netoli tekančioj upėj. Pas tą prietelį jis išgyveno slaptaį kelias savaites ir su svetimu pasportu pateko Ispanijon. Iš ten jis nukeliavo Portugalijon ir gavo leidimą iš Amerikos konsulo atvykti Amerikon.

Toks svečias yra labai brangus progresyve Amerikos visuomenėi. Čia jis galės pasidaryti sau pragyvenimą iš literatinio darbo, nes jis yra vienas iš gambiausių rašytojų.

Džiova, Žemės Pertvarkymas ir Statyba

Rašo Dr. KAZYS GRINIUS

Seniai jau gydytojų yra tvirtai nustatyta, kad džiova ir dar kitomis kaikuriomis ligomis daug daugiau miršta beturčių, negu pasiturinčių žmonių.

Tai esti dėl daugelio priežasčių. Mes esame apsupti milijardais įvairių ligų mikrobu, kurie įvairiausiais būdais briaunasi į žmogaus kūną, besistengdami jį paversti maistu ir sunaikinti. Įvairiausius tarp tų mikrobu bene bus Kocho džiovos bacila, kuris perdooda vienas kitam patį žmogaus savo skrepliais ir seilėmis, bekozdami, skrepliuodami, čiudindami ir kalbėdami.

Kodėl Kocho bacilos įsiskrauto į sveiko žmogaus kūną, kūnas tuojau tokių nelauktų svečių apsupa savo kraujo kūneliais ir dažniausiai tų mikrobu sunaikina arba paima ir nelaisvę, apsupdamas jį randine, dažnai skunkalėjusia sienele. Išcina taip, jog stiprus kūnas tą bacilą nugali ir džiova nesuserga. Bet silpnesnis žmogus nepajėgia džiovos bacilos nukauti, kuri tada patį ima kieno audinius est, naikinti, ir rodo jame duobes, opas, urvelius arba karcinąs, tartum sutarydamas atskiras gyvo žmogaus dalis.

Kada žmogus gali laimingai kovoti su ligų mikrobois ir jų tarpe su džiovos bacila?

Tada, kai esti saulės ir gali sudėvėti arba bacilos nužudytus savo kūno narvelius greitai pakeisti kitais ta medžiaga, kuria iš maisto gauna; kai jis ausuoja tyru oru; kai kurio guma per plaučius labai svarbią maisto dalį, deguonį vadinamą; kai jis est pokankamam apsaugotus nuo šalčio, vėjo, lietaus ir kitosios drėgmės, kitaipt tariant, kai turi tinkamą apsirėdymą ir sveiką baltą; kai žmogus nenulpiasi su savo kūno per sunkiu, nesveiku ligu darbu; kai gali ilgesniu poilsiu atstatyti nusilpnintus kūno jėgas; kai pagaliau neutralina savo organizmo alkoholio, tabako ir kitokias nuodais; kai nesivisavo nuo kojų paleistuvami.

Tie visi dalykai yra svarbiausi džiovos talpinkiniai ir jie daug dažniau lydi varguolius, negu turtuolius. Kitaip sakant, beturčio organizmas kur kas daugiau ir dažniau esti nusilpnintas ir nepajėgia taip gerai kovoti su džiovos ir kitų ligų mikrobois, kaip geriau pasiturinčių gyventojų.

Ir pas mus Lietuvoj esti ne kitaip. Prielasti galima, kad jeigu visi mūsų gyventojai būtų sotūs, turėtų sveikus butus, šiltų aprėdymą, dieną naktį naudotųsi grynu oru, negirtuokliautų, tai be gydytojų receptų, be vaistinių preparatų, be sanatorių ir be ligoninių, daug mažiau nuo džiovos mirytų, negu dabar. Vokietij gydytojai net yra apskaičiavę, kad mirtinumą nuo džio-

vos sumažinti galima apie iki 8%. Tai reiskia, kad jei mes taip padarytume, tai pas mus ta liga mirtų kasmet ne 20 is 10,000 gyventojų, bet tik 8.

Jeigu mes pavartyšime Lietuvos Statistikos Metrašcius, kur tarp kitų žinių yra kasmet paduodami apskaičiavimai apie gyventojų judėjimą, tai yra, kiek gema, kiek miršta ir kokiomis priežastimis, tai ten pastebėšime, kad paskutiniu dešimtmėčiu nuo džiovos daug mažiau mirimų priskaitoma, negu seniau. 1924 m. kiekvienai dešimčiai tukstančių gyventojų nuo džiovos mirdavo apie 16, o 1938 m. tik 8.5. Tiesa, galime abejoti kunigų nustatytomis mirimo priežastimis, bet ir 1924 m. tokie pat kunigai surašėdavo mirimo pažymėjimus ir taip pat naudodavosi numirėlių giminių dagnozėmis. Vienų patvūto žinių patikrumu vis dėlto sunku išaiškinti toki didelį mirtinumo nuo džiovos kritimą. Čia turėjo veikti dar ir kitos priežastys.

Perkrate lo laikotarpio mūsų istorija, mes negalime tylomis praeiti pro įvykusias stambias socialinio pobūdžio reformas, kurios turėjo pakelti žemius gyventojų dalies gerovę ir tuo pačiu sumažinti bendrą ir ypač nuo džiovos mirtinumą.

Dr. L. Koganas 1924 m. Kauno mieste rado net 30 nuo džiovos mirimų 10,000 gyventojų (Medicina 1925 m.). 1922 m. Lietuvos Steigiamoji Seimo priimta žemės reforma paliėtė apie 80,000 šeimų, t.y. netoli pusės milijono gyventojų. Vienu karū: šies sodžių skirstymas ir vienėdžius taip pat turėjo prisidėti prie mūsų valstiečių dalies būvio pagerinimo. Pradžiosios nuo 1929 m. veikti ligonų kasos su palengvinu gydymu ir pašalpinimis liges atvejais lygi būdi gautų šiek-tiek pakelti darbininkijos gyvenimo lygį. Pramonės įmoniu augimo padagėjimas taip pat galiojo prisidėti prie silurėjimo. Dabar atėjo naujas žemės pertvarkymas. Kaip laikraščiai rašo, žada būti išdalinata apie 600,000 hektarų bežemiams ir mažžemiams. Leiskime, kad iš to susidarys apie 60,000 sodybių, kuriose bus apie 300,000 gyventojų.

Galima laukti, kad jie bus sotesni ir labiau pasiturį, negu dabar. Iš to tiesiog išcina, kad jie nuo džiovos mažiau mirs, negu iki šiol. Žinoma, nereikia užmiršti, kad taip bus, jei is tos žemės bus gauta ne mažiau naudos kaip dabar, kitaip sakant, jeigu siegsime organizuoti ir produktingai sumaniai dirbti. Tada tik gali būti visiems gera gyventi, kad maisto, avalynės, drabužių, butų ir kitų žmogaus gyvenimui reikalingų dalykų būna ne per mažą. Kur tokių būlinų žmonėms reikimyn per mažą pagaminama, ten nėra ko

laukti visuotinos gerovės ir džiovos žymenos mažėjimo. 1922 m. žemės reforma Lietuva nugalėjo, nors dvarininkai tada pranešavo, kad is tokios reformos budas kils. Bet jie apsiriko, nes žemės našumas ne tik nesusmuko, bet pakilo. Is dabartinio žemės pertvarkymo, žemės našumas, su placia valstybės pagalba, taip pat pakils.

Vienas dalykas čia gali kelti ne mažų susirūpinimų. Tai naujakuriams trobesių ir gyvenamųjų butų klausimas. Neišmintingas mūsų misky dar nuo prieškarinių metų į užsienį plukdymas privedė prie to, kad misky neprienkama; sako, kad kai kurių urėdėjų jau 1925 m. kritimai į užsienį išvažiavę. Plytų nors ir galitume pasigaminoti, nes molio turime, bet nelaisvė ta, kad jų degimas brangus ir (Tąsa ant ketvieto puslapio)

Archie Wright prezidentas Farmerų Unijos, kuris atisaukė į kitių industrijų darbininkų unijas prašydamas paramos dabartinę kovoj prieš pieno trustą, Pennsylvania, Vermont ir New Yorko fermeriai rengiasi paskelbti streiką, jei jiems nemokės daugiau už pieną.

LIETUVOS RAŠYTOJAM PALOCIUS

NĖRA VAILOKAIČIŲ — "TEGYVUOJA LIAUDIEMS LITERATURA IR MENAS"

A. Mąginskas laikraštyje "Tiesa" rašo:

"Visiems kauniečiams ir ne kauniečiams yra pažįstami 6 aukštų rūmai Vienybės alėstėj. Tai buvusi nuosavybė Jono Vailokaičio, bene stambiausio Lietuvos kapitalisto, kuris dabar yra išbėgęs užsienin. Liaudies vyriausybė Vailokaičio namus konfiskavo ir du pirmuosius aukštus perdavė Tarybų Lietuvos Rašytojų draugijai.

Vakar draugijos laikinosios valdybos sekretorius Petras Cvirka, mums spaudos atstovams, parodė šį butą, kur spiesis ne tik rašytojai, bet ir dailininkai, skulptoriai bei muzikai.

Tik jėgė pro duris iš lauko, tuoj pamatė gražius laiptus išklotus persiškais, turkiškais kaukaziškais, na, ir lietuviškais kilimais."

Nestoka religinės atmosferos, net neapsieita ir be parnografijos:

"Prieš didelį veidrodį kaba puiki iliustrata. Ant kabanjais matom bent porą naujų cilindrių. Kampe ant specialaus staliuko stovi balto marmuro kryžius, o virš jo ant sienos porno-

grafinio turinio paveikslukas.

Einam į pono kabinetą. Pirmiausia krinta į akis didelė prabanga. Sunkūs baldai. Daug retų ir brangių stovėlyčių. Kampe stovi užvestas telefonas. Ant staliuko — nebaigta kortų partija. Matyt, ponaį smarkiai skubėjo."

Išsigandę nebaigė nė kortavimo. Na, o knygos kokios pasponus Vailokaičius? Mąginskas tęsia:

"Vartome knygas. 'Die Juden in karikatur' (žydaif karikatūros), Berlyno Teidinys. 'Die Magazin', su gausiomis gražių šuniukų iliustracijomis. Toliau eina 'Kulinarijos paslaptys' (prancuzų kalba) ir pan."

Hitlerinė propaganda prieš žydus matyti nesvetima buvus ponams Vailokaičiams. Kita jų literatūra, ten rasta, taipjau nekeliu jų kredito. Beje, rasta ir Petro Cvirkos kurnis, bet neskaitytas—tik (Tąsa ant trečio puslapio)

SPRINGFIELD, ILL.

Didžioji permaina, kuri įvyko Lietuvoj 15 d. birželio šių metų, begaliniai sulindavę lietuvius, gyvenančius visuose pasaulio kraštuose. Vieni džiaugiasi išgirdę, kiti mažiau senoj tėvynėj Lietuvos žmonės puslinuosos iš ilgus metus juos slėgiamiesios priepaudos ir didžiausio skurdio, o kiti be galo išgastavo, išgirdę, kad jau atėjo viešpatavimo galas tai kikiui, kuri lėbavo ir kaovės su turtais. Bet kas blogiausias, kad Amerikoj lietuvių kalboj išcianojusių spautė apie įvykius Lietuvoj mūsų ne vienodi informuoja. Tos ne vienodos informacijos labai demoralizuoja Amerikoj gyvenančius lietuvius.

Jei būtų geriau nušviesti dalykų stovį apie įvykius Lietuvoj, LDS 29 kuopa, kartu su ALDLD 7 kuopa, rengia prakalbas Lietuvos klausimui. Prakalbos atsisabus ateinančioj nedėlio, 13 d. spalio (October), Odd Fellows Svečiatėj, 213 1/2 South 11th St., ant trečių lydu. Kalbės visų mylimas draugas Leonas Pruseičis. Prasiūdes antrą valandą po pietų. Įlanga dykai.

Visus lietuvius ir lietuvaites iš Springfieldo ir apietinkės kuo skaitlingiausia kviečiame atsišaukti.

Regimo Komitetas.

Tai automobiliai, kurie kadaise buvo vieni iš gražiausių ir parankiausių transportačiai, o dabar—išstatyti parodai ir mes šiandien negalime atsisėbtį kaip jie keisti buvo. Gal už šimto metų kas nors ir iš mūsų naujų modelių pasijauks. Tai senovės automobiliai statyti pasaulinėje parodoje New Yorke. Seniausias tuvo 1898 metu po vardu De Bouton.

CLEVELANDO ŽINIOS

Aplankykite Ant. Keršį

Jau kelintą mėnuo kaip serga mūsų geras draugas A. Keršis. Jam buvo padaryta didelė operacija ir jis dabar dar tebe-seberga. Pagėdautina, kad visi jo draugai ir draugės ir pažystiniai jį atlankytų ir tuomi padėtų jam pergventi tą sunkų gyvenimo laikotarpį.

Antanas Keršis yra progresyvis žmogus ir "Vilnius" skaitytojas. Jis sveikas budamas dirbo su mumis darbininkų naudai ir, beabejo, pasveikės ir vėl stos į darbą. Jo antraštas: 4289 E. Warner Rd.

As nuo sąveis linkiu jums, drauge, greitai pasveikti.

Zilas Petras.

Kas Sveikino Chicagos Moterų Konferenciją

Mūsų klubo narės: Kripienė, Baker, Damianienė ir Simans pasveikino Lietuvių Moterų Konferenciją paukšaudamos po \$1. Pats Amerikos Lietuvių Moterų Klubas pasveikino su \$2.

Nors klubo mitingė nebuvo nutarta pasveikinti konferenciją ir siūsti delegatę, vienok valdyba sužinojusi, kad E. Simans važiavo į konferenciją savom lėšom, pasikalbėjo ir įgalavo E. Simans atstovauti Amerikos Lietuvių Moterų Klubui ir įdėvė \$2 pasveikinti konferenciją nuo klubo.

Eva Simans.

Visi į Browderio-Minorio Prakalbas

Ypatingai pastaruoju, laikotarpį teisybės žodis pasidaro taip brangus, kad jau darosi vis sunkiau jį kur išgirsti. Visa išnaudojusi kles ir jo uodegos įpūfė tokion desperacijoje, į tokį baimę, kad jie visi susitelkę kartų tik ir skleidžia įvairiausius melus prieš visą pažangę Amerikos liaudį, prieš progresyves unijas, o labiausiai prieš Komunistų Partiją. Net mūsų smeltonininkai, kad užčiaupę progresyviausiu lietuviu būrnis, jau steigia donosėkų bazes. Ir įteigę pažangioji Amerikos liaudis neapsižiūrės laiku, teisybės žodis pasidarys dar brangesnis, nes išnaudojotai mėginis ji visai sutrempti.

Geriausiam šių dienų kovotojų už Amerikos demokratiją ir taiką, Earl Browderio, likosi atimtos teisės išvaiztios su prakalbos, kad pažangioji Amerikos liaudis negalėtų išgirsti jo teisybės žodį! Bet sekandio kevirtadienio vakare, spalio 10 d., Music Hall—Public Auditorijai vistiek išgirsime Browderį kalbant per "long distance" telefoną. Jo kalba garsialkalbis bus išnešota po visą sąveiką. Prietam dar kalbės senas veteranas Robert Minor, Arnold Johnson ir kiti. Todėl bukime visi tose svarbiose prakalbose. D. Z.

1-24) Gerai įsitėmkykite.

Lietuvių Literatūros Draugijos 190 kuopos susirinkimas įvyks spalio 13 d., 7-tą valandą vakare, pas P. Nemurus, 15210 Lucknow ave.

Gerbiameji, jūs jaučiatės Literatūros Draugijos nariais, tad kodėl ne einate į mitingus. Jūs mylite apšviętos draugiję, esate nariais ir norite kad kas dirbtų dėl jūs kaip už algą.

Tie patys nariai į mitingus eina ir dar turi kitus draugijų darbus apdirbti, net ir knygas į namus nunešti. Tai kokias jums garbė, kad esate nariai, o nežinote kas draugiję dedasi?

Taipgi nepamirškite ateiti šitą pėntęciją, kad padarytume milingą smageniu, gyvenimu. Nors syki į mėnesį galite išeiti; nėra atsakymu. Taipgi jūsų privalus nars po vieną narį gauči. Pasirodykite nors su mažu darbu dėl mūsų 190 kuopos.

Eva Simans.

Tai darbininkas Wrgiht Corp. dirbtuvėje, Fairlawn, N. J. Šioje dirbtuvėje išdirbama valdžios užsakymai karinių pabūklų. Darbininkai kovoja, kad giletų susiorganizuoti į uniją. NLRB irgi tą patį pareiškė ir dar pagrūmojo, kad jei kompanija nepileis unijos, negaus valdžios užsakymu. Bet jinai vistiek gavo, ir kaip rekordai rodo, kompanija per 6 mėnesius padarė gryno pelno \$6,235,969. Tai ve kodėl dirbtuvų magnatai nepileidžia darbininkams susiorganizuoti, kitip, bijo, sumazėtų pelnai, padidėtų darbininkų algos.

NUSAVINTA 46 ĮSTAIGOS SU ALDLD 94 Kp. Veikla

Kaunas (Elta). — Valstybės Kontrolė scmaime režime buvo kaip ir uždanga visiem neteisėtiems režimo ir jo veikėjų darbams pridengti. Pav., buvusieji ministrai pirmininkai turėdavo vadinamus specialius kreditus, iš kurių kasmet budavo išleidžiami milijonai, tačiau niekas neprevijavo žinoti, kam tie milijonai išleidžiami, todėl jų naudojimas "dėl akty" budavo "patikrinamas" pakioje Ministerių Taryboje paties... valstybės kontroleriams, ir visos žinios vietoje suakninkamos. Drauge su senuoju režimu balgėsi ir senasis Valstybės Kontrolės veikimas. Liaudies vyriausybės, kaip visų kitų įstaigų, taip ir Valstybės Kontrolės veikimą nukreipė liaudies tarnybai, o ne jos apgadinėjimui ir kenkimui. Buv. Valstybės Kontrolė, dabar jau Valstybės Kontrolės Liaudies Komisariatams, yra liaudies reikalų saugojimo ir gynimo įstaiga. Tai rodo visas jos veikimas.

Vykdydama naujus uždavinius, Valstybės Kontrolė dar liepos 11 d. paskyrė į bankus savo atstovus, pavesdama jiems nuolatine bankų operacijų priežiūrą; taip pat paskyrė atstovus į įmones, kuriose valstybės išdėdas dalyvauja savo kapitalais, kaip "Pienocentras", "Maistas", "Lietukis", "Lietuvos Cukrus", "Lietuvos Baltijos Lloydas" ir kelias kitas įmones ir draudimo įstaigas. Valstybės Kontrolės buvo atliktas bankų sefų, draudimo draugijų, taupomųjų kasų, savitarpio kredito draugijų ir lombardų nacionalizavimas. Viso nacionalizuota 46, o su skyriais 202 kredito įstaigos ir įmonės, kurių bendra balansas suma siekė 940, 825,474 litus, kapitalo suma 113,824,195 litai; neklinojamojo turto nacionalizuota už 31,147, 115 litų ir neklinojamojo už 2, 203,343 litus. Be to, Valstybės Kontrolės buvo paskirti instruktoriai prižiūrėti veikimui apskri-

tyse esančių visų kredito įmonių, jų skaičiuje ir 225 nacionalizuotų žemės ūkio smulkas kredito draugijų.

Vietos darbininkų ir tarnautųjų komitė padedama, Valstybės Kontrolė sustiprino įmonių priežiūrą, kad visose prekybos ir pramonės įmonėse darbas būtų normaliai, kad nebūtų cikojevos, prekės, žaliavos ir lėšos ir kad žaliavos ir kuro atsargos būtų nuolat papildomos. Tuo tikslu buvo suregistruotos esančios prekybos ir pramonės įmonės prekijų, žaliavų ir kitos medžiagos atsargos. 2,500 prekybos įmonėse įvairių medžiagų buvo suregistruota maždaug už 214, 715,000 litų ir 592 pramonės įmonėse maždaug už 105,000,000 litų, neskaitant įrengimo, inventoriaus ir neklinojamojo turto. Nors dar ir nedaug laiko praėjo, prekybos ir pramonės įmonėse jau padaryta apie 320 revizijų bei tyrimų. Rasta spekuliacijos tikslais paslėptų prekių maždaug už 270,000 litų. Kai kuriose įmonėse rasta, kad būvę jų savininkai iš įmonių išėmė, sieldami nuolatini įmones, stambias sumas, pav., iš "Drobės" išimta pinigais 328,389 litai ir išduota nepilnigių vekselių 163,000 litų sumai ir, be to, praveista fiktyvių užsienio kreditorių vardinis 433,623 lit., iš firmos "Sereksėvis" ir Ko." išimta pinigų 93,400 litų ir persiūsta į Angliją 462,403 lit. neva už prekes, kurių ligoninė negauna, o pats firmos savininkas nuo 1939 m. rupulicipo paibaigos yra išvykęs į Angliją ir ligoninė negrįžo. Išaiškinta, kad pramonininkai br. Kamberiai, versdami tarnautojus pasirašyti vekselius, pagal juos neteisėtai išgaudavo iš bankų paskolų. Tokių vekselių susekta 72,000 litų sumai. Visos šios bylos perduotos prokuraturai patraukti kaltininkus atsakomybėn. Darnai revizijas bankuose, susekta eilė neteisėtų operacijų su procentiniais popieriais ir užsienio valiuta. Pastaruoju metu daromas revizijos valstybės, savivaldybės ir labdaringose įstaigose. Rastų pasisavinimų bylos perduotos prokurorui. Perduota prokuraturai byla dėl neteisėto išmokėjimo iš Lietuvos Banko 12,000 dolerių Smetonai iš Lietuvos išbėgant. Valstybės Kontrolės pasilinus, buvo nutarta išieškoti iš buvusio ministerių apie 51,000 litų jų neteisėtai paimitų atlyginimų priedų; išieškojimas vykdomas ir kai kurie buvę ministeriai neteisėtai gautų priedų dalį jau grąžino. Šiuo metu revizijos daromos eilėje įstaigų, Raud. Kryžuije ir savivaldybėse.

Kenosha, Wis.—ALDLD 94 kp. rengia paminėjimą šios draugijos 25 metų sukaktuvių spalio 26 d., German-American svetainėje. Kenosha, Wis. Prasidės 7:30 val. vakare. Įžanga tik 25 centai. Prie įžangos tikėto visi turės progą laimėti gražų elektrikinį laikrodį. Taipgi bus biskis pakalbėta apie draugijos vertinimą.

Bus gardžių gėrimų ir gardžių valgių. Jau mūsų gospadinės renginys pagaminti gardų lietuvišką kugelį. Bus šokiai prie lietuviškos muzikos. Visi galės smagiai laiką praleisti. Todėl kviečiame visus lietuivus, kenoshaiečius ir artimesnių miestų, atsilankyti kuosakilingausiai. Užtikrinam, visi pilnai busite užganėdinti savo atsilankymu, o jus atsilankymas parems mūsų draugiją, nes mūsų draugija yra darbininkiška draugija ir kovoja už išsivę ir už darbininkų pasilauksimą iš kapitalistų jungo.

Mūsų organizacija yra pasirengusi gelbėti tuos draugus, kurie kovoja už liuosybę ir darbininkų grovę. Kada tie kovotojai patenka į kapitalistų žabangas ar į kalėjimą, mūsų organizacija visomet gelbsti tokius draugus. Taipgi remia darbininkiškus laikraščius, ypatingai "Vilni". Todėl gi visi, kurie norėtumėte įstoti į mūsų organizaciją, ateikite ir prisirinkite. Mokestis visai mažas. Už cietus metus mokasi tik \$1.50, o gauna didelę ir labai naudingą knygą ir gražų žurnalą "Sviesa" kas tris mėnesius. Galima mokėti ir po \$1, o jeigu žmogus nedirba ar šiaip neturtingas, tai moka tik 10 centų į metus.

Norintiems įstoti į šią draugiją pranešame, kad susirinkimai atsidūna kas mėnesio antrąjį antradienį, po antraš 4912—24th aven.

Nepalėidži nepamiršti ir draugai teisi progos dalyvauti mūsų parengime spalio 26 dienę.

Rengimo Kom. Pirm. K. U.

Lietuvos Rašytojams Palocius

(Tąsa nuo antro puslapio)

"pirmieji lapeliai supliauystyti." Rasta ir laiškų. Vienamė jų Vallokaitis žmonai rašo:

"Olečka! Šiandien yra mūsų brangiosios nepriklausomybės sukaktuvės. Taip pat šiandien sueina 10 metų nuo mūsų Ukio Banko įsteigimo. Buvau bažnyčioje pasimelsti, kad išsilaikėme dešimt metų ir kad Dievas laimintų ateičiai ir sustiprintų viltį."

Pas Dievą loskos ponai Vallokaičiai matyt neturėjo, bent vėlesniu laiku. Jis neatėjo jiems pagelbon.

Lietuvice buvo didelio vargo, bet ne Vallokaičių palociuose. Čionai kitaip:

"Valgomasis kambarys dar prabangiau atrodo. Bufetai ir visi baldai labai brangūs, vėlesnio Renansanso stiliaus. Ant stalo matom dar nenuimta staltiesė ir nebaigtas valgyti užsieninis stiris. Atidarę bufetą nusistebim: pušų vėlynyčių nustatyta aukso ir kristolo taurėm. Pradarom antrą bufetą—irgi taurės. Nueinam žemyn į rusų—taip pat stovi prigrusta didesnių ir mažesnių taurių, nors čia jau paprasto stiklo. Daugybė tuščių brangių užsienio gėrimo butelių pasako, jog gerai pagerta..."

Pasikeliam į antrą aukštą. Salono lubos sidabruotos, baldai pauksuoti Liudviko XIV stiliaus. Čia jau knygu bei laikraščių nėra kvapo nėra. Ponios buduras labai jaukiai ir minkštai įrengtas."

Vel religingumas, bet ir vėl šale marnasėjų svieto, kaip ir pirmiau:

"Ant staliuko pastebim porą bulvarinių romanėlių ir religinio turinio pavelskiuku.

Toliau eina puikiai įrengtos vonios, kuzetai ir dar visokie kambariai su neaiškios paskirties spintom ir spintelėmis. Ant vienos sienos kaba įvairių Rusijos kunigaikštienių ir kunigaikščių kolegija brangiuose rėmuose įtaisyta, kampe stovi 'tautos vado' portretas.

Bendrai visame Vallokaičio bute matyt daug prabangos, daug idėto pinigų, bet skonio ir meninės nuovokos mažas pastebima. Įdomu tai, kad visas butas nepaprastai gausiai telefonizuotas. Beveik kiek-

vieno kambario yra telefonas.

Sočiai ir prabangiai gyvenono ponai Vallokaičiai, nes jiems pelnų nesė tuksantčiai Lietuvos darbininkų ir valstiečių — visa darbo liaudis. Bet vakar liaudis tarė savo griežtą žodį ir Vallokaičiai dingo iš mūsų padangės. Ir visai suprantamas rašytojo Petro Cvirkos susijaudinimas, kada jis vakar kalbėjo:

—Meno žmonės pradžiugo. 20 metų kovojom su Vallokaičių režimu dėl savo būvio, dėl žmogiškų teisių ir nieko nepesėm. O komunistų partija ir Vyriausybė atkreipė savo rūpestingą dėmesį į mus ir perdavė mūsų žinios šių rūmų dalį."

Džiaugiasi Lietuvos rašytojai. Anot Maginsko:

"Jau nebekampininkaus Lietuvos rašytojai, poetai, dailininkai, skulptoriai, muzikai. Jie turės kur susitikti ne tik vienas su kitu, bet ir su visos Sovietų Sąjungos meno bei mokslo žmonėmis. Jie galės geriau ir vaisingiau kurti. Vallokaičiai mirė — tegyvuoja Lietuvos liaudies literatūra ir menas!"

Lietuva neteko Smetonių, Vallokaičių, Skirpų, bet už tai niekas nesunkus Lietuvos liaudies kruvinu prakaitu ir Lietuvos liaudies menas ir literatūra gyvuos, bujos, žydės.

Menamylis.

CJO PATARIA BETHLEHEM KORPORACIJAI TARTIS

Washingtonas. — CIO vice-pirmininkas Philip Murray pasiuntė Bethlehem plieno korporacijai raginimą pradėti derybas su plieno darbininkų unija.

REGEJIMAS

GaliButPagerintas

Kartais laikinas vargėjimas akiniu gali jums pagerinti regėjimą ant visados. Atsilankykite pas Dr. K. Nurkat-Nurkaitis patalysmum ir pribrinkim akiniu, kurie sustiprina ir pagerina jūsų aki DABAR GALIMA ĮSIGYTI AKINIUS NUZEMINTA KAINA Duodame Pina Garantią

BUDRIK Furniture House
Krautuvė su Mėlynu Frontu
3409 So. Halsted Street
Tel. Yards 2151

STOKERIS 40 SVARŲ \$160.00

Pilnai Įdėdame tik už Pirmą Mokestį po 60 Dienų

Nauji ir Vartoti Heating Plants
Taipgi mes užlaikome visokiem pečiam dalis; section grates, bars, pipes, fittings ir valves.

ARCADE HEATER PARTS CO.
2517 S. Halsted Street, Chicago, Ill.
Phone CALumet 2586

Phone Boulevard 4552 Moterim: Seredoms.

PAULINA

RUSSIAN TURKISH BATHS

ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ

ANTANAS F. CZESNA per 20 metų rūpinasi žmonių sveikata. Dabar naujai pertaisė savo pirtį su akmenų krosnim, padarant tikrai lietuvišką.

Duodame Elektros Trytmentus, Ultra Violet Sunshine and Infra Red Light Radiations.

1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St.
A. F. CZESNA, Savininkas.

Automizuota Agentura

PACKARD—CHRYSLER PLYMOUTH AUTOMOBILIŲ

BALZEKAS MOTOR SALES
PACKARD Chrysler-Plymouth
3451 Archer Ave. 4030 Archer Ave.
Tel. Virginia 1515

CLEVELAND, O.

DR. J. N. SIMANS
Optometristas
955 EAST 79TH STR CLEVELAND, O. TELEFONAS: HENDERSON 6166

N. A. VILKELIS
Laisniautas Laidotavių Direktorius
6522 Superior Ave. Phone: Henderson 9292
Cleveland, O.

KAI BUSIT SCRANTON, PA.

Butinai Užeikite pas **P. Pėstiniką**

BAR AND GRILL

1027 West Greenwich Street
Kampas North Main Street
tik blokas nuo lietuvių bažnyčios
prie 611 kelio, kuris eina į New Yorką.
Telefonas Scranton 3-9917

Džiova, Žemės Pertvarkymas ir Statyba

(Tęsa nuo antro puslapio)

dėl to plytų namai bent iki šiol ne visiems prieinami. Prieš dvejetą, trejetą metų būdavo pilni laikraščiai straipsnių apie būsimą mūrinę Lietuvą. Bet praktiško pritaikymo tuomet pasiekty sumanymų iki šiol dar nematyti. Naujakurius savo šeimai negali apsieiti mažesniu būtu, kaip 45 kvadratiniais metrų grindų ploto arba, prisikantį virtuvę, priemėnę, sandėliukus, mažų mažiausiai reikia turėti 10 x 10 metrų gryčią, arba apie 300 kubinių metrų pastatą. Dabartinis įrangmečių toks pastatas atsieitų apie 6000—9000 litų. O kur dar tvartai, klona, svinėlis? Žiūrėk, vieni trobesiai naujakurio sodybai apie 15,000 litų neatsiras. Tad 60,000 naujakurių tik trobesiams reikėtų apie 900 mil. litų. Tegul, išsėdėjęs tu sumą kokiai 10-čiai metų, skiciant tam kasmet po 90 mil. litų, gal ir išsiverstume su savo pajamomis. Bet kur dėtis naujakuriams, iki susilauks jie naujų trobesių. Bet išėjimą vis dėlto, nors ir ne tobulą, galima rasti.

Yra senų trobesių tuose ūkiuose, kuriuose dabar naujakuriams skirsto. Pagal 1930 m. surašymą viso kaimuose sodybų yra be Vilnijos Lietuvos apie 300,000.

Stambesni ūkininkai, kaip parodė Dr. Br. Minelga (Žiūr. Kova su Džiova 1938 m.), turi visai pakankiamą butų kūbūfūrą ir net galėtų naudotis perleistu jos kieliams. Bet kiek atsirastų trobesių, kuriais galėtų naudotis naujakuriai, nėra tikrai žinių. Bet tai gal nesunkū būtų tebedirbantiems prie žemės pertvarkymo vykdyto komisijoms surašyti. Gal iš to šaltinio galėtų gauti pakankiamą pastogę ir naujakurių dalis. Žinoma, lietuvių pripratę gyveniti kas sau, atskirai, bet reikaliui atėjus pasispaustų ir priimtų netikėtais įnamiais bent kuriam laikui.

Be to, yra dar daug svirvų, kurie vadinami apytūšai stovū. Mums, kovotojams su džiova, jau seniai tekėdavo kalbinti valstiečius, kad svirvuose išsikirstų langus ir pasidarytų įnamonų vasarnajū esantiems šeimoj džiovininkams atskirai, bent vasarą, pagyventi. Iš tikrųjų, svirvai daugiausia iš rąstų pastatyti, ir apšildymą įsitačius, tikty ir nedidelei šeimai žiemoti.

Paprastai pas ūkininkus ant pirklių ir seklyčių esti tuščias aukštai, kur galima būtų įsirengti bent dvejetą, trejetą kambarių arba vietą įnamonų susipilčiai. Atrodo, kad naujakuriams laikinai priimti šiekty tokių rezervų atsirastų. Reikėtų tik nustatyti planą, kaip tai sumundoti, kiek skirti am reikalui pinigų, kur jų gauti.

Į pačių naujakurių trobesių statybą čia nenorėčiau kisti. Tai dalykas specialisty inžinierių ir agronomų. Jų dalykas nustatyti projektus, tik naujoviskus namų gaminiūo fabrikus,

kurie per keletą dienų pagal užsakyką atveža ir pastato visą namą. Štai 1910 m. vasarą inž. L. Dovydas Kauno Karo liguoninėse ten sodne atvežė iš Vilniaus (sen yra tokia fabrikas) pastatytindino 38 x 6,20 m. gyvenamą namą liguoninams laikyti. Gal galima būtų kur toliau SSSR miškingsose vietose fabrikuoti Lietuvai pigius trobesius ir galemti iš ten pas mus.

Statybos dalykas patengvėty, jei mūsų respublika gautų ilgalaikę didesnę lengvomis sąlygomis paskolą, juo labiau, kad žemės pertvarkymas pareikalūs ne tik trobesiams, bet ir kieliams dalykams naujų nemažų išlaidų. Finansininkai, žinoma, tą dalyką apsarstys. Naujakuriai turi būti visai pakankiamai aprūpinoti, nes kitaip jie vargų vargš ir daug jų nuo džiovės ir nuo kitų ličių žūs, o jaunoji jų karta, skurde auginama ir gautūs iš tėvų džiovės naikinama, išeis menka. Be to, ir jų nauji trobesiai turi būti tvarkingai sustatyti, ne taip kaip 1922 m. reformos dalyviai statėsi, kaip norėjo, dėlko ir išėjo daug statybinių klaidų.

Neužmirštinas dar vienas klausimas. Užėjus ir susitvarkius pas mus larybinė socialistinė santvarka, gimimai turėtų padužėti, o mirimai pamažėti. Mat, manoma, jog tėvai, bjo-dami, kad jų vaikams teks bliogū gyveniti, kaip jiem patiem, vengia daug vaikų turėti, ypač vaiky nemori turtingesnieji gyventojai. . . . autoj socialistinėje santvarkoje tėvams ir motinoms perdaug rūpintis vaikų ateitim netaip jau labai reikėtų, nes gausiems šeimoms bus žymesnė parama iš valstybės pusės, savo keliu bus pakankiamai prisiteigū sveikatos centry ir kitų vaikams glolauti įstaigų, taigi, reikia luktū didesnio gyventojų priemuglio. Jei dabar kasmet pribūdavo pas mus naujų piliečių po 10 kiekvienam tūkstančiū gyventojų, tai po kelių metų tas priemuglio rodiklis gali pasiekti 12-15, vadinasi, kasmet pribus ne 25, bet apie 10 tūkstančių naujų žmonių, juos tiop pat reikalingus bus grindyti plotais ir pakankiamam kambariū orū kūbūfūrai. Ir čia reikalinga platesnė statyba. Ir vėl mes labai aštriai susidursime su didžiausios šalies statybos reikatu. Reikia atsiminti, kad per didelės gyventojų butuose skatėšs gimdo džiovę, rachitą, nevarumą, parazitūs, įvairniūs ligomis apsikėtimą. Tik plati neotidelama racionali statyba gali mus išgelbėti nuo ty nelaimių ir pagelti naujakuriū būvi.

(Iš "D. L." rugpj. 22)

UNIVERSAL RESTAURANT
 Vėntuomėn, Krikščionym ir Kitiokiam Rankietam Suteikiam Patarnavimą Linkinoms Patarnavimas Visiems
Antanas Norkus, Sav.
 750 W. 31st St., Chicago, Ill.
 TEL. VICTORY 6272

Washingtono eina smarkus prisirengimas prie suregistravimo vyrų kariuomenėn. Paveiksle matosi konspiracijos vyriausia galva Lewis B. Hershey, kairėj, posėdy su savo padėjėju, beplanojant konspiracijos planus. Spalio 16 dieną bus suregistruoti visi vyrai nuo 21 iki 35 metų amžiaus.

LAISVAMANISKOS PASTABOS

APIE DAUG KĄ PO BISKŲ.

Lietuvoje Smetonos su Vatikanu konkordatas buvo davęs kunigijai specialias privilegijas ir neuprubežiuotą galią. Tuo pasinaudodama kunigija rankovės pasiraityjos darbuosį savo ir Vatikano naudai. Visos mokyklos, metrikacija, labalrybė ir panašiai buvo pilnoj kunigų kontrolėj. Net ir prašai, laisvamanių vaikai nebuvo paliuosojami nuo tikybinių pamokų, o vėrdiami mokytiš poterių ir kitų tikybinių burtų ir dar kunigai jiems ausis "čiuoipėti". Tuli laisvamaniū, idant apsaugoti savo vaikelius nuo kunigų ir niuonyškų persekiojimų, juos perkrištijo į luteronų tikybą. Kas nedavė kunigams savo vaiko krikštijoti, to vaiko kunigai neregistravo į knygas ir neskaitė prie esančių. Dr. Šliupas kelis sykūs prašė užregistruoti savo 10 metų sunelį, bet kunigai atsiskakė ty padaryti dėl to, kad nekrikštijus. Prie Smetonos tokių "nesančių" vaikų buvo nemažai.

Laisvamaniams kunigai nedavė steigti savo kapinių ir nelėdo laidoti ant esančių kapinių. Kuomet tūkstančiai valstiečių ukų buvo pardavinėjama dėl neužimokėjimo mokesčių, tai tuo pačiu sykiu iš valstybės išdo buvo išmokama milijonai litų kunigams algoms, pensijoms, naujų lauznyčių statymui bei senų remontavimui.

Be kunigų dar Lietuvoje buvo daugybė vicuonių ir niuonyškų. Tą sakė net Smetonos sėbrnai. 1935 metais iš Hartford, Conn., Smetonos užtarčias V. M. Česnauskas laukėsi Lietuvoje, kur gavo nuo Smetonos medalį. Pargyręs jis rašė "Amerikos Lietuvių" savo įspūdžius. Birželio 6 d. 1936 m., štai ką rašė:
 "Lietuva dabar yra centras pasaulio vicuonių, tarsi senovėję Meksika arba Ispanija."
 (Visur mano palruokta). Mažutė nelaiminga Lietuva tai pasaulio tinginių centras! Ir tą sakė smetoninės valdžios rėmėjas.
 Net ir Amerikos lietuvių kunigai pamyto Smetonos valdomą

Lietuvą ir vėžėsi ten savo iš vargšų darbininkų surinktus šimtus tūkstančių dolerių, už kuriuos pirkosi sau dvarus. Štai tie kunigai: Ambrozaitis, A. Petraitis, P. Lapelis, T. Žilinskas, Petkus ir kiti. Prie Smetonos Lietuvos dvasiajikai tik gėrėš pieno truko. . . Lietuvoje dėl kunigų įvyko visai nelaukta permaina. Tartum žemė išslydo iš po jų kojų. Buvę toki "razumai" įtekmingi-galingi, gi nūdien paliko lygus kieliems piliečiams. Kad šiandien kunigai gvoltu šaukia prie dangaus ir peklos, tai dėl to, kad jiems gaila praileisti laikų ir jiems širdys sopa.

Kada Brooklyne tokis kun. Balkmas, abi rankas iškėlęs, sanka prie keršto, tai vien tik dėl to, kad jo stono įgnamas čiamis Lietuvoje gali prisieiti rankas panaudoti, idant sau duonų pelnims. . . Gama kelista, kad žmonės, kurie savo skaitu laisvamaniams ir net bedieviams, o' tie dėl kelių būty sanka ir randoja!

Skaičiau kunigų spaudoje, kad buk Plungės miestelėj Liardo panelė švenčiausia daro daug "cudų". Kiek žinau, tai tos Liardo panelės švenčiausiasis "lėviskė" yra pietvakarinėj Francuzijoj, miestelėj Lourdes. Ten įvyksta "metinkai" jau nuo 1858 metų. Tai kaip ta iš Lourdes'o panelė atsirado Plungėj, Lietuvoje? Bet tuo atsiminam, kad buvo karas. Iš kamunijų Sautomas ir iš orlaivų mėtomas bombas negali sualyktyti jokis stebuklas. Todėl keliauti pas panelę švenčiausią į Lourdes miestelį buvo nesaugu. O antra, dauguma Lietuvos katalikų nei tiek lity neturi, kad galėtų tokią kelionę padaryti.

Taigi, jei dėl vienos ar kitos priežasties lietuvių katalikai negalėjo nukeliauti pas Lourdes panelę švenčiausią Francuzijoje, tai ta Lourdes panelė švenčiausią iš Francuzijos "atkeliauo" pas Felėvius katalikus į Plungę ir stebuklingai iš jų išrinko litus. Karus ar ne karas, o kunigai geri biznieriū ir vis suranda skyle išlysti.

Pas gerus krikščionis stobose ant sienų galima matyti sekandius užrašus: "Dieve, apsaugok ir palaimink mūsų namus." Visos bažnyčios yra vadinamos "dievo namais." Jos visos yra apdraustos nuo ugnies, žemės drebėjimų, viesuly; o bažnyčių bokštai yra apsaugoti su bedieviu Ben. Franklino išrasu perkunsargū.

Taigi, jeigu tas dievas negali apsaugoti "savo namų", tai kaip jis apsaugos tavo?
 A. M. Metelionis.

Lentos—Medžio Darbas—Stogam ir Sienom Medžiaga

Stiklas, Uždėdijamos Garadiliam Dvurs, Malava.

MODERN MILLWORK & BLDG. SUPPLY CO.
 3004-3006 Archer Avenue
 "Viskas dėl Statybos"
 Phones VIRginia 1914-15

Ir Visokti Darbas prie Namų, kaip ir Lankū, taip Vidaus.

Naujos Mados Brick-Siding Esmokėjimai per F. H. A. Paskolas.
 Gaukite mūsų žemas kainas ir ap skaičiavimą pirm pirkiant.

Vilnies Vajaus

PRASIDEJO SU SPALIO (OCT.) 1 IR TĖŠIS IKI GRUODZIO 15

BRANGŪS "VILNIES" VAJININKAI-KĖS, DARBUOTOJAI IR SKAITYTOJAI: Mes kreipiames prie jus, kad padumėt šiais metais "Vilniai" gauti naujų skaitytojų. Šiame vajuje turėtume padvigubinti "Vilnies" skaitytojų skaičių visose lietuvišose apgyventose kolonijose. Šiuo laiku kiekvienas lietuvis įdomaujasi apie Lietuvos Sovietinę Respubliką ir apie einantį karą Europoj. "Vilnis" daugiausia ir naujausių žinių suteikia kas dedasi visam pasauliui.

Prašome visas ILD kp. ir LDS kp. vidur-vakarinių valstijų išrinkt savo vajininkus ir vajininkes tam taipsvarbiam darbiui.

ŠĮ KARTĄ BUS DAR LENGVIAU GAUTI NAUJŲ SKAITYTOJŲ, nes "Vilnis" yra vyriausias lietuvių laikraštis, daugumą lietuvių atstovaujg.

Kitas svarbus dalykas, tai dabar "Vilni" galima siusti į Lietuvą. Tad užrašykite savo giminėms ir pažystamiems, o jiems bus labai svarbi ir didelė dovana.

LAIKE VAJAUS "VILNIES" PRENUMERATA bus nupiginta naujiems skaitytojams \$7 metams, pusei metų \$3.50. Už Chicagos ribų \$5.00, o pusei metų \$2.50. Į Lietuvą \$7.50. Pusei metų \$3.75.

Senų skaitytojų prenumerata Chicagoj metams \$7.50. Pusei metų \$3.75. Už Chicagos metams \$5.50, pusei metų \$2.75. Visiems seniems skaitytojams bus duodama gražioji dovana, \$1 vertės knygy.

DOVANOS VAJININKAMS

Visiem Vajininkam Bus Duodama Dovanos Sekamai:

Už 5,000 punktų \$100.00	Už 2,500 punktų \$ 50.00
Už 4,500 punktų \$ 90.00	Už 2,000 punktų \$ 40.00
Už 4,000 punktų \$ 80.00	Už 1,500 punktų \$ 30.00
Už 3,500 punktų \$ 70.00	Už 1,000 punktų \$ 20.00
Už 3,000 punktų \$ 60.00	Už 500 punktų \$ 10.00

Specialės Dovanos:

Kuris vajininkas ar vajininkė gaas 50 naujų mstinių skaitytojų, tai gaus specialę dovanoą ..... \$25.00 vertės. Tuom pačiu kartū už naujus skaitytojus gauti punktai bus priskaitomi prie abelonų jo punktų skaitlinėnės.

50 naujų metinių skaitytojų dovana \$25.00 vertės
 40 naujų metinių skaitytojų dovana \$20.00 vertės
 30 naujų metinių skaitytojų dovana \$15.00 vertės
 20 naujų metinių skaitytojų dovana \$10.00 vertės

Knygos Pasirenkant

1. Kelias į Naują Gyvenimą, A. Bimbos.
2. "Vilnies" Kalendorius 1941 metams.
3. Motina—Maksim Gorkio.
4. Mokslinio Socializmo Işıplėtojimas nuo Svajonių iki Mokslo—Fr. Engels.

"VILNIES" ADM.

3116 S. Halsted Street Chicago, Ill.

PLUMBING-HEATING

PHONE YARDS 2427
Geras Tavoras Zema Kaina
 Pasaukite arba rasykite dykal katalogo. Jus patikrins kainų neshaule, kaip yra žemas kaimos ir koks geras tavoras.

PINIGAI BUS SUGRAZINTI

Visas tavoras garantuotas. Jei nebūsi patenkintas, tai bus pinigai grąžinti, kaip mums gražinsite tavorą.

Dykal Katalogas

Pilnas pasirinkimas bath tubs, lavatorius, vandentvėns sinku, toiletams indū, karšio šildytuvu tanku, slydytuvu, skalbiniū cėberu, paipoms jungtu, valvū ir visokiy daly.

JOHNSON PLUMBING SUPPLY CO.
 3647 S. Halsted St., Chicago, Ill.

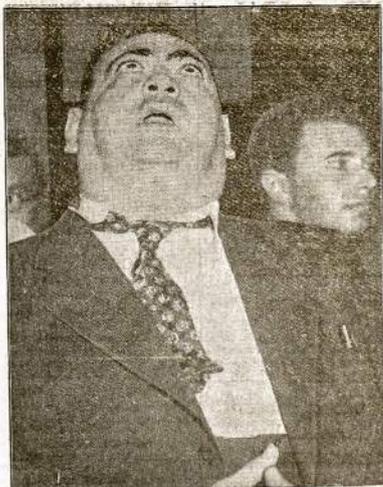
PASTOVUMAS

Tą liudija įstaigos 44-rių metų gyvavimas.

Si bendrovė, kaip mūsų tauta, yra įsteigta ant namų kurie yra savininkų apgventa. Norasite saugencs vietos taupyti savo pinigus.

ISIGYKITE NAMĄ PER MŪSŲ LENGVO ISMOKĖJIMO PLANĄ, ANT ILGŲ METŲ!

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASS'N
 3236 South Halsted Street
 Tel. Calumet 4118 Jos. M. Mozeris, Sec'y.
 Indėliai kiekvieno taupytojo apdrausti iki \$5,000 Federalinėje įstatogy.

Nepadarykite klaidos, tai čia veidas žmogaus, ne ko kito. Tai Mr. Cohen, kuris organizuoja streiklauičius ir mūšikas sulaužyti streiką International Brotherhood of Electrical Workers (CIO), Glendale, N. J.

Kur Kalbės F. Abekas

Penktas Dienas Pralėis Ohio Valstijoje

Šiomis dienomis lietuviai labai daug kalba apie Lietuvą. Kur tik sueina burelis mūsų tautiečių, ten pirmiausiai užvedama diskusijos apie Lietuvą. Vieni argumentuoja pasisėdė medžingos iš įvairių laikraščių, kiti ga- vę laiškus nuo savo giminių iš Lietuvos pasakoja kaip dabar rašo apie Lietuvos naują valdžią.

Dalykai geriausiai išaiškina- mi, kai mes stumeime į gerai prirenktą mitingą, kuriame ran- dasi žmogus, kuris yra prisiren- gęs ir prisirinkęs faktų tiesiai iš savo patyrimų besilankant Lie- tuvoje ir turint tiesioginius ryšius su savo giminėmis ir pažyčiams Lietuvos. Tokiu žmogum yra

F. Abekas, "Vilnius" redaktorius. Jis buvo Lietuvoje 1935 metais ir dalyvavo Lietuvos Išeivių Kongrese, Kaune.

F. Abekas dabartinio laiku narsnaruotoja po mūsų apieklę ir jam yra rengiamas prakalbos sekančiose vietose, sekančiomis dienomis:

Spalio 9-10 Wheeling, W. Va. Spalio 12 d. Steubenville, O. Spalio 13 d. Columbus, Ohio. Spalio 14 Springfield, Ohio. Spalio 15-16 Dayton, Ohio. Spalio 17-18 South Bend, ir La Porte, Indiana.

Visiems minėtų miestų lietu- viams patartume nepalėisti neatsilankę į šias prakalbas. Iš- anksto apsisvarstykite kokius klausimus jūs norėsite statyti kalbėtojų, o užtikrinam, kad jums bus priderančiai atsakyt- ant jų.

Komisija.

LIETUVIŲ KAMBARIO ATIDARYMAS

Lietuvių Kambarys Pittsbu- rgo Universitete, Molsto Kated- roje — Cathedral of Learning — bus atidarytas spalio 4 d. 1940 m., 8 val. vakare.

Prie to turime pasakyti, kad dar- trūksta pinigų su virš \$800, kg. tikimės, lietuviai sudės neužilgo; kol kas liekame Universitetui skolingi.

Lietuvių Kambario Fondo Ko- mitetas. J. Baltrušaitis, Sekret.

17-as Sąrašas Aukavusiųjų Lietuvių Kambario Fondan

- 1309 Adv. J. Bagelziunas, Chi- cago, Ill.
1310 Teis. J. T. Zuris, Chic. 1.00
1311 Dr. St. Biežis, Chicago 5.00
1312 Mrs. J. M. Smilgas, Ch. 1.00
1313 Dr. A. K. Rutkanskas Chicago, Ill. 3.00
1314 M. Bernofienė, Grand Rapids, Mich. 5.00
1315 F. Zukaitis, Grand Ra- pids, Mich. 1.00
1316 M. Bernofienė, Grand Rapids, Mich. 1.00
1317 Mrs. G. Zukaitis, Grand Rapids, Mich. 1.00
1318 S. Lukoševičius, Philadelphia, Pa. 1.00
1319 K. Dryza, Phila., Pa. 2.00
1320 J. Kenušis, Phila. 2.00
1321 A. Tvaranavičius, Phil. 1.00
1322 K. Dalukas, Phila. 2.00
1323 Jaunieji Lietuviai Pittsbu- rgh, Pa. 14.05
1324 Lietuvių Ūkės Klub., Willock, Pa. 15.00
1325 J. Kumeta, Hartford, Connecticut 10.00
1326 W. M. Chase, Hart- ford, Conn. 5.00
1327 Johanna Magowan, Blairsville, Pa. 1.00
1328 A. J. Banušauskas, Minersville, Pa. 1.00
1329 M. Glenzaitė, Dotn- uvos Akademija, Liet. 2.00
1330 J. Laučiškis, Brook- lyn, N. Y. 3.00
1331 J. C. Baltus Brook- lyn, N. Y. 1.00
1332 S. Bulota, Silver Creek, Pennsylvania 2.00
1333 Mary Woshner, Pitts- burgh, Pa. 5.00
1334 S. Gudus, W. Orange, New Jersey 1.00

Aukus malonėkite siųsti finan- sų sekr. adresu V. Zambauskas, 1010 Macou Ave., Pittsbu- rgh, Pa. Čekius rašykite: Lithuanian Memorial Room Fund. Klaida: 16 saraše, V, 1940, pa- kartota SLA auka \$225,000, kg buvo paskelbta jau 14 saraše, III, 1939.

J. Baltrušaitis Sekr.

TRAKIEČIAI KOOPERATI- NINKAI SUDARĖ SAVO KOMITETĄ

Trakuose, Trakų žemės ūkio kooperatyvo tarnautojų grupės iniciatyva buvo sustatytas ko- operatyvo darbininkų ir tarnau- tojų suvažiavimas, kuris nutarė įsteigti Profsajungos skyrį ir tuo reikalu rūpintis sudarė ko- mitetą.

NEUŽTIKRINA SENUS DARBUS DRAPTUOTIEM KAREIVIAM

NEW YORKAS. — Verslino kareiviavimo administratorius pulk. Hershey pareiškė, kad kenskipėjios įstatymas neuzti- rina grūzusiem iš kariuomenės senus darbus.

GARSINKITĖS VILNYJ

CRANE COAL COMPANY 5332 South Long Avenue — Telefonas PORtsmouth 9022 POCAHONTAS Mine Run į geriausį mainų, perkant 5 tonas ar daugiau Sales Tax Extra \$7.65 Blackband Lump \$9.50

CHICAGOS ŽINIOS

Kas Veikiama West Pullman'e

Pas mus visas pažangus veiki- mas vyksta per LDS 2 kuopa ir LLD 150 kuopa. Bet per šiuos metus Literatūros kuopos veiki- mo visi nesimato. Nors ir tos organizacijos dabar vajuos eina, bet labai mažai kas veikiama. Tai labai prastai.

LDS 2 kuopa turėjo susirinki- mą šeštadienį, spalio 5 dieną. Štai jos nutarimai dėl rusijos veikimo: Kadangi komisija jau buvo išrinkta surengti 10 metų sukaktuvių paminėjimų balių 19 d. spalio, tai šitas susirinki- mas nutarė prašyti Centro pa- veikimo, kad būtų galima ba- liaus laike priimti narius be įstojimo mokesčio, o kuopa im- tik už daktarį \$1. Šitokiu būdu numatoma gauti nemažai naujų narių į LDS 2 kuopa. Šitas ba- lius manoma padaryti visais at- žvilgiais geriausia iki šio bu- visio.

Perskaitytas laiškas iš "Vil- nies" kviečiant pasidaruoti dė- lei "Vilnies" vajuos. Apkalbė- jus tą klausimą ir žinant, kad "Vilnis" labai daug pasidaru- vo dėl mūsų LDS ir abelai dėl vi- sų lietuvių darbininkų, todėl nutarta dėti visas pastangas, kad paskleisius "Vilnij" tarpe West Pullmano lietuvių darbi- ninkų. Tam darbai išrinkta va- jinininkai: Kazys Razumas ir A. Sešelgis. O draugų Šarkij visa šema žadėjo gelbėti vajinini- kams kaip tik gulėdami.

Beje, d. K. Razumas sueino su daugeliu katalikų darbininkų ir sako, kad jie esą labai užinteresu- toti dabartiniais įvykiais Lietu- voje. Pavyzdinis buvo toks: ha- žnytinėj svetainėj buvo koks ten parengimas, kalbėtaijas, kuris niekino Lietuvos dabartinį val- džią buvo patiktas nepergeriau- siai—katalikai darbininkai vie- toj klausytis kalbėtojaus, ap- puolė jį ir klausinėja ką jis ži-

nas apie šį perversmą Lietuvoj. O kad kalbėtaijas mažai žinojo, tai faktas. Yra manoma, kad "Vilnij" bus galima daugeliui užrašyti. Žino- ma, daug priklausys kaip dar- buosimės; planai darbai jau yra rengiami. Taipgi kuopa išrinko delega- tus į LDS 2 apskrčio konferen- ciją: P. Razmas, A. Sešelgis, K. Razumas, Virginia Sorkis, Helen Sorkienė, B. Kautlinienė ir K. Statkus. Taipgi, mūsų kuopa bus labai gerai atstovaujama kon- ferencijoje, kuri įvyks spalio 29 dieną. Tai tiek šiuo sykiu iš mūsų kolonijos ir tiek mes esame pa- sibėrėję veikti. Žiūrėsime, kaip pasiseks. Saliėtis.

Leo Radauskas Sugrįžo

Bridgeportietis Leo Radaus- kas sugrįžo iš savo kelionės ry- tinės valstijoje. Jis atlankė savo draugus ir gimines Baltimo- rėj, Md.; Alexandria, Va.; Wash., D. C.; Curtis Bay, Md. Po to L. Radauskas nuvyko pas savo gimines Waterbury ir Hartford, Conn. valstijoj. Su daugeliu draugų ir giminių Leo nebuvo matėsis per 30 metų.

Visur jį labai maloniai ir draugiškai priėmė Alexandria, Virginijos valstijoj, gyvena Ra- dausko dėdė Petras Guokas, ku- ris turi skaitlingą šeimą. Lietu- vių ten gyvena nedidelis būrelis. Curtis Bay, Md., Leo Radaus- kas buvo apsistojęs pas savo švogerį Joe Palianskį, kuris už- laukė hotelį, turi farmą ir kur- ya daug vietos medžioti.

Savo gimines užviečė Chica- gon pasisvečiuoti. Kai kurie ža- dėjo pamatyti mūsų garsią Chi- cagą. Rep.

Skaitykite ir Platinkite Dienraštį "Vilnij"

"VILNIES" KONCERTAS NOV. 10

SOKOLŲ SVETAINĖJ PROGRAMA BUS PUIKI Dalyvaus Žymūs Muzikai, Dainininkai Tėmykite Vėlesnius Pranešimus "Vilnyje"

Armstrong Inlaid Linoleum

Geriausias Rūšies Linoleum, kvadratinis yardas po... \$1.95 Placiai išgarsinti Divonai, dy- dzio 9x12 ..... \$3.79 ir daugiau Linoleum su vaikiokine apacia 29c kvad. yr., 6 ir 9 pėdų pločio. Tavo ras pirmos rūšies. Darbą gvan- tuojame. Apromavimas dykai! Archer Linoleum & Carpet Store Phone LAFayette 6606

ARCHER STOKER SALES CO.

3970 ARCHER AVENUE Kaina tik \$149.50 F. O. B.

Winkler Stokeris duoda pačią ge- riausią, svarią, lygią, automatine šil- luma. Nė dūmų, nė suodžių, net pelu- nu. Patiklins formos darbą. Sudari- ma mašina anglies. Dega pigesnę an- gliš. Pat save apsimoka. JOE BAGDON, Sav.

Westsaidiečių Baliaus Gražiai Pasisekė

Pereitę sekmadienį Nefos svetainėje Westsaidės LLD kuopai buvo surengtas labai šau- nių ir gražių balių parami jau- nuolei Vincii Birstonaitė. Kaip jau žinoma, jaunuolės tėveliai, priklauso prie šios kuopos yra nepasiturinti, o jaunu- olė Vincii lėgus perloktai. Tai kuopa atjaušdama savo draugus surengė šį baliuką.

Baliaus labai gerai pasisekė. Valgiai buvo rūpestingai pa- ruošti. Svečių dalyvavo daug ir visi linksminosi iki vėlybos nakties. Kiek man numanu, pel- no gerai padaryta ir bus geria- sia parama jaunuolei Vincii. Manau, vietiniai draugai pla- čiau parąšys. Aš buvan atsilan- kęs tik neligiam laikui ir man labai patiko. Svečias;

KENOSHA, WIS.

LLD 84 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks spalio (Oct.) 8 d., 6-tą val. vak- turo. Visi, kurie neušimokėsite na- rines duokles, malonėkite ateiti ir už- simokėti. Bus ir kiti labai svarbių reikalų aptarti šiame susirinkime, tad visi ateikite ir daisidėkite su ge- rais sumanymais. (8610) J. Rutis, Nut. Rast.

ROCKFORD, ILL.

A.L.D. 29 kuopos mėnesinis su- sirinkimas įvyks ketvirtadienį, spalio 10 d., 7 val. vak. Montague House. Dalyvausite visi ir visos, mes susirin- kimas nepagrūstai svarbus, turime daug reikalų aptarti. (8610) J. Rutis, Nut. Rast.

Primkit Padėką

Draugai vilniečiai ir simpati- kai progresyviam judėjimui la- bai ilgai neužmirš perole ne- dēdienio šauamas balius, kuris buvo surengtas pastarimui d. Vincio Andruolio. Visais atžvil- giais, kaip jūs patys žinote, pa- sisekė kauogeriausiai.

Pasisekimo kreditas, draugai, nepriklausu nuo vienim "Vil- nies" direktorium, bet visiem kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie šio balius suren- gimo.

Primkite mūsų viešą padėką draugai kurie suukavo gėrimus ir daifj maisto. Ačiū F. Gelbutai, Rentonui ir kitiem už gėrimus. Gaspadinėm, kurios taip rūpes- tingai prirenė maistą, ypatingi esame dėkingi. Taipgi ačiū visiem atsilankusiem svečiam.

Pagerbėkite draugų kurie užsi- tarnavo pagarbos ir darbu, kaip ir visada mes vėl einame prie konkretaus apšvietos ir organi- zacinio darbo. Ačiū visiems.

"Vilnies" Direktoriai.

URBA GELININKAS

4180 Archer Avenue Phone LAFAYETTE 5890

TAMO ALEKSYNO BALTICO STREAMLINE BARAS

3107 1/2 S. Halsted St. CHICAGO, ILL. Victory 0885. "Greitasis" bėga iš Vilnius per Kauną, Taliną, Rygą į Kildpėdį ir tiesiai į Bridge- portą pas Aleksyną su tų kraš- tų gėrimais. S. ZUJUS, Gaspadorius.

Siunčiame Gėles Telegramu į Viso Pasaulio Dalis LOVEIKIS -- Kvietkininkas GELES VESTUVEM, BANKIETAM, PAGRABAM 3316 S. Halsted St., Chicago, Ill. Yards 7308-9

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicagos ir Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Turime Kopyčias Visose Miesto Dalse Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

Albert V. Petkus 4704 S. Western Ave. TEL. LAFAYETTE 8024 Anthony B. Petkus 1410 S. 49th Ct. Cicero TEL. CICERO 2169 6834 S. Western Avenue Tel. Grovehill 0142

S. P. MAŽEIKA 3319 S. Lithuania Ave. TEL. YARDS 1128 ir 1139 Antanas M. Phillips 3307 Lithuania Ave. TEL. YARDS 4908

LACHAWICZ ir SUNUS 2314 W. 23rd Place Tel. Canal 2515 ir 2516 Skyrus: 42 E. 108th St. Tel. Pullman 1270 ir 2515 P. J. RIDIKAS 3354 S. Halsted Street TEL. YARDS 1419

I. J. ZOLP 1646 W. 46th Street YARDS 0781 0782 J. LIULEVICIUS 4348 S. California Ave. TEL. LAFAYETTE 3572

AR PRISIRENGET ŽIEMAI?

Ar jūsų automobilus turi gerą šildytuvą ir bateriją? Jei ne, tai įsigykite dabar, kad žiemą nebūtų bėdos. Mes turime pilną pasirinkimą Goodrich ir Arvin vandens šildytuvų, taipgi Stewart Warner Gas Heaters (kurie apšildo į 1 1/2 minučių).

Taipgi turime Goodrich garantuotas baterijas ir Goodrich Silvertown tires ir tubes.

Motorola Auto Radios. Philco, Zenith Home Radios GOODRICH BICYCLES Be traukymų Cash ar lengva išmokėjimu Be įmokėjimo (Lietuvis prie tvarkymo) Be finansavimo kompan.

BOHNETT TIRE CO. 3843 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas YARDS 1530

CHICAGOS IR APIELINKĖS ŽINIOS

DVIVEIDĖ POLITIKA

Arba Apie "Naujių" ir "Sandaros" Atstovus, Kurie Atidavė Bankietė Lietuvius Republikonams

Tūla poni surengė Chicagoje republikonų bankietę. Tame bankietė buvo ir "Naujių" ir "Sandaros" atstovai.

Nors LSS "centralinė kuopa," kurią sudaro "Naujių" štabas jau anksčiau pasiskėdė už Rooseveltą, už demokratų partiją, bet šiame bankietė Anlans Rypke, "biznio menadžeris," vardu saviškių, pareiškė už Wendell Willkie. Girdi, mano žmonės priešingai trečiam terminui, jie visi balsaus už Willkie.

Mikas Vaidyla, "Sandaros" rektorius, pareiškė, kad jo sekėjai esą smulkūs biznierių ir jų vardu jis pareiškė, kad jie balsaus už Willkie, nes jis, kaip biznio žmogus geriau suprantą jų reikalus.

Pavartius tuos laikraščius rasiame pilna agitacijos už demokratrus.

Taigi, lošama dvideidė politika. Vienur už demokratrus kalba, kitur už republikonus žiūrint pagal išrovikimus.

Nežinau kaip kiti demokratų ir tai žiūrės, bet mane tokia jų elgis pikina. Čia prie demokratų gerinasi, laizosi, o žiūrėk, nuėjo į baili, ten jau kitaip. Ir dar kalba visų lietuvių vardu, arba visų savo laikraščių skaitytojų vardu.

Visiems žinoma, kad "Naujių" menadžeris yra P. Grigaitis (jis kitam negi užsis), bet P. Rypkevičius, kad daugiau impotenti, pasivadinio negi menadžerium. Nesistebėsim pamatę, kad kitur kas kitas iš "Naujių" pasivadins menadžeriu už demokratrus kalbės.

Lietuvių demokratai veikiausia tiems ponuliams kada nori duris parodyti. Ne kiek jie pelnys ir pas republikonus, kada anai sužinos, kad kitur jie daro priešingus pažadus.

Su tokia pigiu politikavimu netoli eis.

Nežinia kaip kiti, bet aš samtyčiausia būti tokių žmonių atstovaujamas ar su jais ku bendro turėti. Demokratas.

Sis Tas Apie Gubernatorių Hornerį

Vakar labai iškilmingai palaidotas gubernatorius Henry Horner, čijos tas pareigas 7 metus. Pastarusius du metus jau sirgo ir tik reikarciais pareigais ėjo.

Vėlonis yra chiegiatis. Pirma tu tapsiant gubernatoriumi, jis buvo teiseju probate korte ir paskilbo kaipo humanitarionas. Kaipio tokį demokratą ir gubernatoriū statė, nes buvo reikalo papuost savo partijos viršūnis.

Likęs gubernatoriū "Horneris" tačiau nesiskyrė nuo kitų politikierių.

Dabar gubernatoriū pareigas eina leitenantas gubernatoriū John Stelle. Demokratų kandidatas į gubernatoriū, bus balsuojamas lapkričio 5, yra Herschy. R.

Atidengta Jokubui Guzauskui Paminklas

Sekmdienį atidengta paminklas Jokubui Guzauskui, kuris mirė keli metai atgal. Jo sūnus Jack ir dukters ir ženjai pastatė jėk ir didoką paminklą.

Jokubas Guzauskas veik visą gyvenimą dalyvaus darbininkų judėjime. Jis buvo gerai žinomas chiegiatis. Atidengiant paminklą, nors ir buvo lietus, prastas oras, vistiek susirinko gana skaitlingas būrys žmonių. M. Zalodkas pasakė gerą prakalbę prie paminklo.

Gerai, kad buvęs geras ir darbštas žmogus prisimenama ir jam numirus. Buvęs.

BEDAVOJA APIE DRAUGIJAS

—Nežinau kas bus iš tų mūsų draugijų, — vieną kūmetė sako antai važiuodamos busu West 111th st.

—Ale tie ligai mokėjau ir kas dabar daro? Į 10 metų laiko mokėjimo kartą sirgau ir gavau \$30 pašelpas. Tai viskas.

—Sako, kai 10 metų išbūni nesirgus,—pastebė antroji,—tai gami mokėti kaip ir sirgus.

—Barborinėj mes jau senai nebeguamam pašelpas,—įterpia trečioji,—pas mus jau senai, senai nebemoka.

LKM Choras Ruošiasi

Pasikalbėjus su Juozu Kenstavičium, energingū LKM Choro mokytoju, patyriū, juo choras jau pasirinkęs dvi operetas, kurios yra didelės, gražios, ir viena jų pasistatys šį sezoną.

Šis choras kas žiemą duoda chiegiatis kas nors didelio nepaprasto, kaip tai "Student Prince," "Vagabond King" ir tp.

Tai vienintinis lietuvių choras, kuris tokius didelius ir svarbius veikalus persto.

APIPLESĖ IR SUMUSĖ

Du apsiginklavę vyrai užpuolė vyrą ir moteriškę važinujančius automobilium prie Foster ir Paulina str. Toliau pavaziavę vyriški skaudžiai sumusė išmetė prie Leavitt st., o moteriškę sumusę, apiplėšė ant \$3, nedorai su ja pasielgė išmetė lauk ant Broadway ir Winona st.

BRIDGEPORTE "Vilni" išnešioja J. Urbonas.

Prasėjo visus skaitytojus kooperuoti su juo reikale mokesčių ir tt. Jei dėl vienos ar kitos priežasties negaunate "Vilnies", praneškite rastiūnėm. Adm.

EARL BROWDER'S KALBĖS NEDELIOJ

BŪTINAI NUVYKITE Į ASHLAND AUDITORIJĄ SPALIO 13

Priešai Negali Uždaryt Browderiū Burnos

Komunistų Partijos prezidentinis kandidatas Earl Browder šiuo laiku turėjo vykti su prakalbu maršrutu skersai ir išilgai Ameriką. Bet New Yorko ir abelnai Amerikos renkėtinai mašina technikiniai prie jo prisikabino ir neleidiū jam iš New Yorko išvykti.

Kodėl jie taip daro? Tai gan aiškiu: tai baime, kad šis kovotojas už laudies reikalus, kovotojas už šios šalies demokratiją ir priešas kary neįsistartų teisybės žodžiū, kad Amerikos laudis nesudžiotų kaip apgaulingai tam tikri šaliniai dirba, kad šalį įvelt karai.

Bet Browderiū burnos negali uždaryti! Išleista milijoni kopijų juo prakalbos knyguciu, tūkstančiai ir tūkstančiai fonografinių plokštelių juo prakalbos padaryta, ir dabar, kur tik surengiama prakalbos Browderiū vardu šimtai ir tūkstančiai žmonių lankosi ir girdi jį kalbant.

Atėinantį nedėliedienį, spalio 13 d., rengiama milžiniškas masinis rinkimų klausimų mitingas Ashland Auditoriume. Tiesa, pats Browderis ypatinai negalės dalyvaus, bet mes susirink vistiek jį girdėsim per fonografą.

Apart Browderio dar kalbės vietiniai veikėjai ir kandidatai į įvairius urėdus Illinois valstijoje. Įžanga tik 22 centai. Pradžią 8 val. vakare.

Primintina lietuviams, kad būtinai šiose prakalbose dalyvaus. Būtinai reikia išgirsti juo Browderio kalbą, kurios baisiai bijo karo šaliniai ir abelnai valdantieji klesai.

Rengkitės į šias prakalbas. Darb.

Salaveičikiūtė Dar Ligoninėj

Alice Salaveičikiūtė-Steponavičienė, turėjo operaciją. Ji dabar sveiksta, bet dar yra ligoninėj, kaip buvęs. Sako, jai dar gora pavaičių teks pabūti ligoninėj.

Įgia susirupinę tėvai, vyras, sesuo ir visi jos draugai ir pažystami. Jinau dainininkė ir dūgelis laukia jos pasveikimo. R.

Leonas Jonikas Tebeserga

Leonas Jonikas, jau geras laikas, kaip serga. Jis irgi žymiai eina geryn, bet dirbti negali ir rđos tulį laiką negalės.

Joniko draugai laukia jo pasveikstam ir stojant darban, vėlija jam juo greičiau pasveikti. Ji gydo Dr. Šimkus. Drangas.

PETERMANIENĖ DARYTA OPERACIJA

Teko girdėti, kad Ursulė Nedvarulė-Peterman vėl nuvežta į ligoninę, kur pirmiau buvo. Sako, jai padaryta nauja operacija.

Labai gaila moteriškės. Ji buvo veikli, sumani, kantri ir ištvėrtinga. Bet kokta tai liga prie jos priklabus ir kankina moteriškę.

Žinantį Ursulę visi jos gailisi, reikiū jai užuojautą. Drg.

Rengiasi Prie Nepaprastai Gražaus Koncerto

"Vilnis" Šiais Metais Duos Tokį Gražų Koncertą, Kaip Niekada Pirmiau

Jau gal daugeliui žinoma, kad šiemet dienraščio "Vilnis" rudeninis koncertas įvyks lapkričio 10 dieną, Sokolų svetainėje.

Tiesa, dar yra laiko, bet pranešimas padaryti praravtu. Vilničiai sako, kad šis koncertas bus vienas iš gražiausių. Šiemet, apat mūsų chorų ir šilų chiegičių dainininkų ir muzikų, programoje dalyvaus garsi smuikininkė, kuri neseniai atvyko iš Lietuvos, kurį nuolatos grįdavo Kauno radiophone ir linskundavo žmones Lietuvoj.

Kas ji—mes vėliau pakalbėsime. Komisija taipgi sako turinti vieną gražią operos daininikę. Bet taipgi dar esą paslaptis ir tik vėliau pakalbėsime.

Galima tik tiek pranešti, kad visi atsimintimė lapkričio 10 dieną, kad tai diena "Vilnies" didžiojo koncerto. Vilničiai.

Is Didelio "Blitz-Kriego" Išejo Didelis "Bluf-Kriegas"

Vakar užėjus lietuviškos valgyklon girdeju du vyrų kalbėjo:

- Sakė, buvai pažūrėti didelio "Naujių" "blitz-kriego"?
- Taip, buvau.
- Na, o ką gi tokio matei?
- Teisybė pasakius, mačiau tą ku tikėjaisi.
- O ku tikėjai matyti?
- Vieion didelio "blitz-kriego" didelį "bluf-kriegą."
- Ar tai ne degino namo, kaip žadėjo?
- Atidėjo ant toliau, sako lietuvis kenkia deginimui.
- Vadinasi, nūjais skymas dumti aiški.
- Po teisybės, tai patraukti jiems žmonių į savo piknius jau reikia daryti ku nors panašaus į namo uždegimą.
- O kada namų sudegins?
- Jau ruduo, nesudegins vienu sekmdieniu, o jei sudegins, tada kita bluf kalbūmanys.
- Ir tave tas paviliojo,—juokėsi vienas jų.
- Vienų sykį apsigauti ne nuodžinė. Daugiau neprigaus.
- Ar daug buvo tokių, kurie prisigavo?
- Kur jau ten bus daug. Ne tie laikai. Kita, lietus išvankė ir tuos, kurie norėjo gaisrą matyti.

Paskui pasikalbėjimas nukrypo į kitas temas. Reporteriuokas.

HOLLYWOOD INN

2417-19 West 43rd Street
Svgtainė renduojama susirinkimam, parim, vestuvėm ir visokiem parengimam...
Phone Virginia 9780
MYKOLAS ir ELZBIETA RUDAUSKAI (Savininkai)

Siuvėjas JOHN KAZLAUSKIS

Taisom, išklyntjam visokius drabužius. Įdedam pamušalus ir sūnaisome kniulus. Kam reikalinga, kreipkitės su tokiais reikalais į
4454 S. Western Av. Chicago, Illinois

CLASSIFIED ADS.

SCHOOLS AND COLLEGES

Patapkite Barberiu
Išmokiname barberio amato mokslinū būdu už mažą mokesč. Įmokėti reikita tik maža dauginė, o likusia suma lengviai išmokėjama. Atsilauktykite, rašykitės arba telefonukite platemiū lietu. INTERNATIONAL BARBER COLLEGE, 472 W. Madison St., Chicago, Ill. Phone Monroe 5882.

WHOLESALE FURNITURE

Urmis Paradvimas Bakandų Mokedamas esam už raktodus, sutauptais nuo 40 iki 60%. Mes pristame bile kur. Pašaukite ar rašykitės dėl daugiau informacijū. Vientik nacionaliai žinomi deiktai raudeni pas mus. ALISAUSKAS, Sūnus, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone, Rep. 6081.

PARDAVIMAI NAMAS IR SODNAS

Parduodu namą ir sodną gražioje vietoje, ir geras namas. Parduodu, nes noriu išvažiuoti į Lietuvą. Parduosiu nebrangiai. Kreipkitės: JOKUBAITE, Bruceville, Ill. Box 415

Kas Dedasi Tarp Chicagos Lietuvių

Jau geras laikas, bet verta paminėti, Juozas ir Marijona Žarkinaai persikėlė į naują vietą. Jie pasistatė naują gerą namą ant 103rd St., prie Lowe Ave. Sarkilnyū duklė Viola, šokiak, artistė išvažiojo į Illinois Universtitatū. Motina, sako, nekaip jaučias be dukters, bet jau apsirasti. Sekmdieniais Viola kai kada sugrįšta.

PAS DEIKUS

Bridgeportie yra biznieriū St. ir A. Deikai. Jie bene pirmieji iš lietuvių įvedė pas save "cooling system." Bet dabar jau šalčiau, tai ir iki kitos vasaros gal ir nereiks naudoti.

Anot Deikus, kaip tik įvedėm vėsinimo sistemą, tai ir atsalo. Vėl, ateis kita vasara.

Deikų sūnus Jonas jau tūlas laikas savo biznį (bučernę) įsigijo. Jam gerai klojasi.

LAIDOTUVIS Juo Sadnauko įvyks šiandien, spalio 9 d., 2-ą val. popiet. Kūnas raudosi Fortuna koplyčioj, 2959 W. 43rd St., Chicagoj. Bus palaidotas Lietuvių Tautiškos Kapiinėse.

Visi draugai ir pažįstami esat širdingai kviečiami dalyvaus. Laidotuviū direktorius Fortuna, telefonas Lafayette 7781. Reporteris.

M. KLARICH & SON

Kontraktoriai ir Namų Budavotojai
Statome ir perstatome būgaltovus, dūgtis, aukštus ir apvartmentus; baiznykias, mokyklas, gazono stotis, garadzius ir kitus trobesius.
3117-19-21 S. Parnell Ave. CHICAGO, ILL. CALymet 6509

Pirkit pas MUTUAL LIQUOR CO.

NATHAN KANTER Wholesale 4707 So. Halsted St. Tel. Blvd. 0014

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted St.
LIETUVISKI IR AMERIKONISKI VALGIAI SU GERIAUSIU SKONIU
P.Balūnaitis ir M. Kovarski, Sav.

VIEŲOS PRANESIMAI

ROSELAND
Svarbu L. D. Aido Choro Nariam Labai svarbius choro pamokos įvyks trečiadienį, spalio 9 d., 7:30 val. vakr., Darbininkų Svetainėj, 10413 S. Michigan Ave. Visi chorininkai malonėkietė dalyvaus, turėsimie čia dainininkus dūl bankietė ir daug kitų svarbiū reikalū aptarti.

ROSELAND

Roselando Lietuvių Moterų Klubo susirinkimais įvyks ketvirtadienį, spalio 10 d., 7:30 val. vakr., Liet. Darb. Svetainėje, 10413 S. Michigan Ave. Visos narės malonėkietė ateiti; po susirinkimo turėsim Surum buram. Mūsų susirinkimai yra permalmūti iki trečiadienio (ketvirtadienį) nuo dabar.

ROOM FOR RENT

ĮRENDAVIMUI 6 kambariū (tatas sušildytė), 8viensū kambariū, kreiptis: J. Nalovis, Telefonas 1144, (9-10-11)

Šį Vakarą Moterų Kultūros Klubo Susirinkimas

Šį vakarą, spalio 9, kaip 7:30 val. vakare, Mark White Parko svetainėj susirinkimas Lietuvių Moterų Kultūros Klubui.

Narės būtinai atsilaukykite į Susirinkimū. Yra svarbių reikalū apsparstymū. Svarbiausias turime pasikalbėti ir pasitarioti apie mūsų vakarą su perstaijmu, kuris įvyks spalio 20 dieną. Būkite susirinkime. K. Abkienė.

Is LLD 19 Kuopos

Bridgeportiškie Lietuvių Literatūros Draugijos 19 kuopa pradeda vėl geriau darbotis.

Pereitū subatvakari įvyksianam vakarėly T. Dubaliskis gavo į naujus narius, o Pruseika vieną. Iš mūsų narių taip-pat tūl pasi-mokėjo. Taip kad dabar kuopa turi apie 120 narių, pasimokėjusių duokles už šiuos metus.

Beje, pereitū subatvakari, laikė baliukū, rinkta aukos Apšvietos Fondui. Surinkta \$3.34. Tai labai pagirtina. Narys.

GILBERT LANG

PARDUODU SUTIES, VYRAMS OBERKAUTUS, MOTERIMS FUR KAUTUS, RAKANDUS IR SIDABRAKCIUCIS Kreipkitės:
846-48 W. Roosevelt Rd. Galite užsisakyti telefonu, kas tik reikalinga jūsų namams. LENGVOS IŠLYGOS

ANGLIŲ KAINOS ŽEMESNES PERKANT

ROSELAND COAL CO.
343 W. 107th Place
Tel. PULLMAN 6776
Tumonis ir Sunai, Sav.

ANELIA K. JARUSZ

Physical Therapy & Midwife
6630 S. Western Avenue, Chicago, Ill. VALANDOS: nuo 10 ryto iki 6 vakarū, Išklyvus ledinadienius ir sekmdienius, raudasi Central Ave. Beverly Shores, Ind. Telefonas Michigan City 2789-R3

DR. G. SERNER

LIEUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akhtinus Kreivas Akhtis Italio.
Ofisas ir Akhtinų Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET Kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis pagal sutarti

VYTAUTAS TARUTIS

ADVOKATAS
BRIDGEPORT
3133 S. Halsted Street
Valandos: 11 iki 2, 4 iki 8 Val. Vak.
Phone Calumet 6877
131 N. La Salle Street
Room 214
PHONE: STATE 7572
3149 S. Halsted Street
PHONE: VICTORY 2679

Medicinos Doktorai

Dr. A. K. Rutkauskas
GYDYTOJAS
4412 S. Western Avenue
KASDIENA
Nedėliomis pagal sutarti
Phone Virginia 3216

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS PRITAUKO
3343 S. Halsted Street
VALANDOS: 11 iki 12, 2 iki 4 ir vakarū 7 iki 8. Šventadieniai 11 iki 12 ryta
Tel. Yards 3146

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bld.
2100 West Madison Street
VALANDOS: 1 iki 3 po pietū, 6 iki 8 vakarū
Tel. Seely 7230
Namų Telefonas Brunswick 0507

DR. STRIKOLIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4615 S. Ashland Avenue
VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vakarū. Nedėliomis pagal sutarti
Ofiso Tel. Yards 4787
Namų Tel. PROspect 1938

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m.
Nedėliomis pagal sutarti.
Phone Yards 5921
residence Kenwood 5197

DR. BERTASH
756 West 35th Street
VALANDOS: 1-3 ir 6-30 iki 8:30 vakarū.
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.
Phone: Grovehill 3111

DR. A. K. BUTKO
LIETUVIS KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
Ofiso Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakarū
Ofiso Telefonas Lafayette 6068
Namų Tel. Portsmouth 6616

Dr. Marjan S. Swiont
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4258 Archer Avenue
Kalba Rusiskai ir Lenkiskai
Valandos: nuo 1-4 ir 7-9

DENTISTAS

Dr. John Mockus
DENTISTAS
3401 S. Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
OFISO VALANDOS: Kasdieniu nuo 9:30 val. ryto iki 9:30 val. vakr., Išklyvus serdasas.
Phone: Yards 2346

DR. C. Z. VEZEL'S
DENTISTAS
1645 S. Ashland Avenue
6th City Street
valandos: nuo 9 iki 8 vakarū. Seredą pagal sutarti.

ANELIA K. JARUSZ

Physical Therapy & Midwife
6630 S. Western Avenue, Chicago, Ill. VALANDOS: nuo 10 ryto iki 6 vakarū, Išklyvus ledinadienius ir sekmdienius, raudasi Central Ave. Beverly Shores, Ind. Telefonas Michigan City 2789-R3

DR. G. SERNER

LIEUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akhtinus Kreivas Akhtis Italio.
Ofisas ir Akhtinų Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET Kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis pagal sutarti

VYTAUTAS TARUTIS

ADVOKATAS
BRIDGEPORT
3133 S. Halsted Street
Valandos: 11 iki 2, 4 iki 8 Val. Vak.
Phone Calumet 6877
131 N. La Salle Street
Room 214
PHONE: STATE 7572
3149 S. Halsted Street
PHONE: VICTORY 2679